

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.69, tel.: (+373 22) 26 60 02, fax: (+373 22) 26 61 00,
www.ccrm.md; e-mail: ccrm@ccrm.md

RAPORTUL de audit al conformității asupra managementului datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat în anul 2025

CUPRINS

LISTA ACRONIMELOR	3
GLOSAR.....	3
I. SINTEZA	6
II. PREZENTAREA GENERALĂ.....	8
2.1. Contextul instituțional și operațional aferent managementului datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat	8
2.2. Informații generale cu privire la evoluția datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat în anul 2025.....	9
III. SFERA ȘI ABORDAREA DE AUDIT	13
3.1. Mandatul legal și scopul auditului	13
3.2. Abordarea auditului.....	13
3.3. Responsabilitatea auditorului într-un audit al conformității.....	14
IV. CONSTATĂRI	14
4.1. Evaluarea modului de respectare a limitelor aprobate, a procedurilor de contractare/deservire și a principiilor disciplinei bugetar-fiscale în cadrul proceselor gestionate de către Ministerul Finanțelor aferente managementului datoriei de stat.....	14
4.2. Evaluarea conformității procesului de monitorizare a recuperării creanțelor de la băncile în proces de lichidare cu procedurile și atribuțiile legal stabilite.....	23
4.3. Evaluarea conformității procesului de acordare și monitorizare de către Ministerul Finanțelor a garanțiilor de stat cu cadrul normativ aplicabil, în vederea minimizării riscurilor de executare/activare și de nerecuperare a creanțelor rezultate	28
4.4. Evaluarea conformității procesului de recreditare a împrumuturilor cu cadrul legal, inclusiv a suficienței acțiunilor întreprinse pentru recuperarea sumelor recreditate în vederea asigurării sustenabilității mecanismului de recreditare.	32
4.5. Cu privire la implementarea recomandărilor din auditul precedent.....	35
V. CONCLUZIA GENERALĂ	35
VI. RECOMANDĂRI	35
Semnăturile echipei misiunii.....	36
ANEXE	37
Anexa nr. 1. Rolurile/responsabilitățile părților implicate în procesele aferente gestionării datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat	37
Anexa nr. 2 Acorduri/Contracte de finanțare/împrumut/facilitate de credit negociate și semnate pe parcursul anului 2025.....	40
Anexa nr. 3 Sfera și abordarea auditului	41
Anexa nr. 4 Analiza executării parametrilor de risc stabiliți în Programul „Managementul datoriei pe termen mediu”, în perioada 2023-2025.....	46
Anexa nr. 5 Graficul de răscumpărare a OS emise în vederea executării obligațiilor MF derivate din garanțiile de stat aferente băncilor supuse lichidării	47
Anexa nr. 6 Împrumuturile recreditate în anul 2025, în aspectul creditorilor	48
Anexa nr. 7 Soldul datoriei beneficiarilor recreditați, în dinamică, perioada 2023-2025, lei	49
Anexa nr. 8 Implementarea cerințelor și recomandărilor expuse în Hotărârea Curții de Conturi nr. 52 din 28 mai 2025 „Cu privire la Raportul auditului conformității asupra managementului datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat în anul 2024”	52

LISTA ACRONIMELOR

AFD	Agenția Franceză pentru Dezvoltare
AID (IDA)	Asociația Internațională pentru Dezvoltare
ATM	Perioada medie de maturitate (indicator pentru monitorizarea datoriei de stat)
ATR	Perioada medie de refixare
BDCE	Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei
BEI	Banca Europeană de Investiții
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BM	Banca Mondială
BNM	Banca Națională a Moldovei
BNS	Biroul Național de Statistică
BT	Bonuri de trezorerie
CIPS	Comitetul interministerial pentru planificare strategică
CNA	Centrul Național Anticorupție
DCU	Depozitarul Central Unic
DMFAS	Sistemul de Management al Datoriei și Analiză Financiară
FIDA (IFAD)	Fondul Internațional pentru Dezvoltare Agricolă
FMI	Fondul Monetar Internațional
IP ODA	Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
IFP	Instituții financiare partenere
ÎS	Întreprindere de stat
MDED	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
MF	Ministerul Finanțelor
OGPAE	Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă
OS	Obligațiuni de stat
PA	Procuratura Anticorupție
PIB	Produs intern brut
RM	Republica Moldova
SA	Societate pe acțiuni
SFS	Serviciul Fiscal de Stat
SRL	Societate cu răspundere limitată
UAT	Unități administrativ-teritoriale
UE	Uniunea Europeană
UCIP-IFAD	Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor finanțate de FIDA

GLOSAR

<i>Asistență (cooperare) financiară</i>	Suport financiar sub formă de împrumuturi, granturi, inclusiv livrări de bunuri și/sau lucrări pentru implementarea proiectelor/programelor.
<i>Beneficiar al recreditării</i>	Orice persoană fizică sau juridică care este beneficiar final al mijloacelor recreditate.
<i>Buget de stat</i>	Totalitate a veniturilor, a cheltuielilor și a resurselor de finanțare destinate pentru realizarea funcțiilor autorităților ale administrației publice centrale, cu excepția funcțiilor proprii sistemului public de asigurări sociale și sistemului de asigurări obligatorii de asistență medicală, precum și stabilirea relațiilor cu alte bugete.
<i>Cheltuieli bugetare</i>	Totalitate a plăților aprobate în buget/effectuate de la buget, cu excepția celor aferente operațiunilor cu activele financiare și cu datoriile bugetului.
<i>Credit revolving (Facilitate de credit rotativă)</i>	Instrument financiar de finanțare externă prin care un creditor internațional (bancă comercială sau instituție financiară) pune la dispoziția statului un plafon maxim de îndatorare, cu caracter reutilizabil. În cadrul acestei facilități, sumele rambursate de către stat reîntregesc automat plafonul disponibil și pot fi trase din nou pe parcursul perioadei de valabilitate a acordului, fără a fi necesară contractarea unui nou împrumut. Spre deosebire de creditele externe clasice (cu tragere unică și rambursare la scadență), dobânda și comisioanele se aplică strict

	asupra sumelor efectiv utilizate din cadrul plafonului, nu asupra întregii sume angajate.
<i>Datorie cu termen de achitare expirat (arierat)</i>	Obligație de plată ce nu mai poate fi contestată, asumată de către autoritatea/instituția bugetară în baza actelor normative și juridice în vigoare, termenul de achitare al căreia a expirat și care a devenit restantă.
<i>Datorie a sectorului public</i>	Totalitate a datoriei de stat, a datoriei unităților administrativ-teritoriale, a datoriei Băncii Naționale a Moldovei, a datoriei ce rezultă din împrumuturile interne și externe ale întreprinderilor de stat/municipale și ale societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public, care se prezintă sub formă agregată și consolidată.
<i>Datorie de stat</i>	Obligațiile contractuale pecuniare curente și scadente ale statului și dobânzile datorate și neonorate, apărute din calitatea statului de debitor sau fidejutor, fiind contractate, în numele Republicii Moldova, de către Guvern, prin intermediul Ministerului Finanțelor, în monedă națională sau în valută străină.
<i>Datorie de stat externă</i>	Parte integrantă a datoriei de stat, care reprezintă totalul sumelor obligațiilor neonorate și dobânzilor datorate și neonorate, contractate, în numele Republicii Moldova, de către Guvern, prin intermediul Ministerului Finanțelor, de la nerezidenții Republicii Moldova. Valorile mobiliare de stat emise pentru a fi plasate pe piețele financiare internaționale, care sunt procurate de rezidenți ai Republicii Moldova, sunt atribuite datoriei de stat externe.
<i>Datorie de stat internă</i>	Parte integrantă a datoriei de stat ce reprezintă totalul sumelor obligațiilor neonorate și dobânzilor datorate și neonorate, contractate, în numele Republicii Moldova, de către Guvern, prin intermediul Ministerului Finanțelor, de la rezidenții Republicii Moldova. Valorile mobiliare de stat emise pentru a fi plasate pe piața internă a Republicii Moldova, care sunt procurate de către nerezidenți, sunt atribuite datoriei de stat interne.
<i>Deservire a datoriei</i>	Plata sumei principale, a dobânzii și a altor sume aferente, prevăzute în contractele din care rezultă datoria.
<i>Garanție de stat</i>	Angajament asumat, în contul și în numele statului, de către Guvern, în calitate de garant, de a plăti la scadență obligațiile neonorate ale debitorului garantat.
<i>Instituții Financiare Participante (IFP)</i>	Bănci, organizații de creditare nebanară și/sau asociații de economii și împrumut, selectate pentru îndeplinirea funcției de intermediere a liniilor de credit din resurse directe sau din resurse de refinanțare (revolving) în baza criteriilor de eligibilitate stabilite în Regulamentul privind recreditarea de stat (Anexa nr.5), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1136 din 18.10.2007.
<i>Instrument al datoriei</i>	Obligație financiară care presupune efectuarea plăților sumei principale și/sau a dobânzii de către debitor în favoarea creditorului, la o anumită dată în viitor.
<i>Împrumut de stat</i>	Relație contractuală prin care creditorul transmite în proprietatea statului mijloace, cu condiția rambursării acestora de către stat la expirarea termenului pentru care au fost acordate.
<i>Lege bugetară anuală</i>	Act legislativ prin care se aprobă, după caz, bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală și care stabilește reglementări specifice acestor bugete pentru anul bugetar respectiv.
<i>Politică bugetar-fiscală</i>	Set de măsuri legate de formarea, administrarea și utilizarea resurselor bugetare pentru realizarea priorităților de politici economice și sociale.
<i>Proiect finanțat din surse externe</i>	Ansamblu de activități finanțate din granturi și/sau împrumuturi acordate Republicii Moldova, Guvernului și/sau autorităților administrației publice centrale și/sau locale de către organizațiile internaționale și de către alte state pentru atingerea unui obiectiv general și/sau a mai multor obiective specifice, care au un buget definit, ale căror resurse sunt utilizate exclusiv pentru scopurile proiectului/programului și care au un interval de timp definit pentru implementare.
<i>Recreditare</i>	Acordarea de împrumut beneficiarilor recreditării din contul mijloacelor obținute din împrumuturi de stat.
<i>Responsabilitate bugetar-fiscală</i>	Formă de exercitare a funcțiilor și competențelor, stabilite de lege, în procesul de gestionare a finanțelor publice, care presupune că politica bugetar-fiscală și bugetele se elaborează, se aprobă, se execută și se raportează cu respectarea

	principiilor și a regulilor stabilite de Legea nr. 181/2014, precum și în conformitate cu alte norme prevăzute de legislație.
<i>Serviciul datoriei de stat</i>	Plățile de dobândă și comisioanele aferente datoriei.
<i>Sumă principală</i>	Sumă acordată în cadrul unui împrumut.
<i>Sumă principală a valorii mobiliare de stat</i>	Prețul plătit de către creditor la procurarea valorii mobiliare de stat emise cu scont.
<i>Sumă principală a obligațiunii de stat</i>	Sumă egală cu valoarea nominală a obligațiunii de stat.
<i>Termen scurt</i>	Perioadă de rambursare de până la un an și/sau de rambursare la solicitarea creditorului în lipsa termenului de scadență.
<i>Termen mediu</i>	Perioadă de timp de 3 ani ce vizează termenul pentru care sunt stabilite obiectivele și este analizată evoluția indicatorilor aferenți datoriei de stat în cadrul Programului „Managementul datoriei de stat pe termen mediu”.
<i>Termen lung</i>	Perioadă de rambursare de la un an și mai mare.
<i>Valoare mobilă de stat</i>	Instrument al datoriei de stat emis în formă de titlu financiar negociabil.
<i>Venituri bugetare</i>	Mijloace financiare aprobate în buget/încasate la buget, cu excepția celor aferente operațiunilor cu activele financiare și cu datoriile bugetului.
<i>VMS convertite</i>	Soldul împrumuturilor contractate anterior de la BNM.
<i>VMS emise pentru executarea garanțiilor de stat</i>	Obligațiunile emise de Ministerul Finanțelor pentru acoperirea garanțiilor acordate Băncii Naționale în urma crizei bancare.
<i>VMS convertite în portofoliul BNM</i>	Obligațiunile de stat deținute de Banca Națională, care reflectă datoria Ministerului Finanțelor față de aceasta, rambursabilă pe termen lung (25 de ani).
<i>Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (SND)</i>	Document național de viziune strategică pe termen lung, care indică direcțiile de dezvoltare a țării și a societății și care adaptează prioritățile, obiectivele, indicatorii și țintele angajamentelor internaționale asumate de RM cu contextul național, în special Acordul de Asociere dintre RM, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte și angajamentele care derivă din statutul de țară-candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană, inclusiv Agenda pentru dezvoltare durabilă 2030. În SND Guvernul stabilește prioritățile naționale, iar structura și elementele acesteia stau la baza dezvoltării cadrului național de planificare strategică, evidențiind viziunea, prioritățile, obiectivele și direcțiile de intervenție relevante pe termen lung.

I. SINTEZA

Managementul datoriei de stat include activitățile autorităților publice pentru contractarea, administrarea, monitorizarea, garantarea și recuperarea obligațiilor financiare ale statului, precum și operațiunile de recreditare în vederea asigurării sustenabilității finanțelor publice și reducerii riscurilor financiare pe termen mediu și lung.

Gestionarea datoriei și a garanțiilor de stat are un interes public deosebit, deoarece influențează nivelul de îndatorare al țării, presiunea fiscală asupra contribuabililor și capacitatea statului de a finanța politici publice esențiale, iar transparența și legalitatea acestor operațiuni sunt atent monitorizate de Parlament, instituții internaționale, mass-media și societatea civilă.

Auditul conformității managementului datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării contribuie la respectarea legislației, creșterea responsabilității și transparenței, identificarea riscurilor și a ineficiențelor și oferirea de recomandări pentru optimizarea proceselor financiare, întărind astfel încrederea părților interesate.

În exercitarea mandatului său¹ și în conformitate cu Programul activității de audit pentru anul 2026, Curtea de Conturi realizează anual auditul financiar al Raportului Guvernului privind execuția bugetului de stat. Având în vedere că datoria de stat, garanțiile de stat și împrumuturile recreditate reprezintă componente esențiale ale acestui raport, Curtea de Conturi desfășoară, de asemenea anual, auditul managementului datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat.

Prezenta misiune a avut drept scop evaluarea conformității proceselor de administrare a datoriei de stat, a garanțiilor de stat și a recreditării aferente anului 2025, în raport cu prevederile legale și reglementările aplicabile.

Auditul public extern a fost efectuat în conformitate cu Cadrul Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI aplicate de Curtea de Conturi (ISSAI 100, ISSAI 400 și ISSAI 4000), prevederile GUID 5250 „Ghidul asupra auditului datoriei publice” și cu cadrul de reglementare intern. Auditul s-a realizat prin aplicarea angajamentului de raportare directă, oferind o asigurare limitată asupra conformității proceselor auditate.

Conform datelor Ministerului Finanțelor, soldul datoriei sectorului public, la finele anului 2025, a constituit 138.535,7 mil. lei, fiind în creștere cu 12.877,0 mil. lei (sau cu 10,2%), în comparație cu anul precedent. Totalul datoriei sectorului public a fost majorat, în principal, din cauza creșterii datoriei de stat, care, similar anilor precedenți, reprezintă ponderea majoră în totalul datoriei sectorului public, constituind 95,8%.

Din totalul datoriei sectorului public, **datoria de stat reprezintă 132.777,0 mil. lei**, datoria BNM – 582,6 mil. lei, datoria întreprinderilor din sectorul public (directă) – 3.336,3 mil. lei, și datoria UAT (directă) – 1.839,7 mil. lei.

La sfârșitul anului 2025, conform datelor Ministerului Finanțelor, datoria sectorului public a Republicii Moldova s-a situat la 39,2% din PIB². Deși indicatorul respectiv reflectă o creștere față de nivelul anterior (cu 0,4 p.p), acesta rămâne sub pragul de alertă privind sustenabilitatea fiscală. În acest context, menționăm Tratatul de la Maastricht, care stabilește criteriile de convergență pentru statele membre ale Uniunii Europene. Acest tratat prevede un plafon maxim de 60% din PIB pentru datoria publică. Deși Republica Moldova se menține sub pragul de 60% din PIB, creșterea continuă a datoriei de stat pe parcursul ultimilor 5 ani (+9,4% în 2025), în special a celei externe, indică necesitatea monitorizării stricte și a aplicării unor politici prudente de management al datoriei, pentru a evita depășirea sustenabilității financiare pe termen mediu și lung.

¹ Art. 32 alin.(3) lit.a) din Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova.

² PIB – 353.520,9 mil. lei, conform datelor BNS (https://statistica.gov.md/ro/produsul-intern-brut-in-trimestrul-iv-si-anul-2025-9497_62357.html).

De asemenea, ponderea semnificativă a datoriei pe termen scurt și expunerea la ratele flotante ale datoriei necesită o supraveghere continuă pentru a preveni riscurile de lichiditate și de cost. Deși datoria de stat externă este mai mare ca volum, serviciul datoriei de stat interne generează 58,3% din costuri, reflectând ratele de dobândă mai ridicate de pe piața internă, comparativ cu creditele externe.

Totodată, ca rezultat al evaluării conformității proceselor și procedurilor cuprinse în aria de audit, nu au fost identificate abateri care să afecteze semnificativ conformitatea managementului datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat în anul 2025. Totuși, au fost identificate câteva aspecte care necesită atenție, precum:

- structura actuală a finanțării, caracterizată printr-o pondere semnificativă a instrumentelor cu scadență scurtă și expunerile la variațiile cursului valutar, poate amplifica riscul de refinanțare și expunerea la riscul valutar. Totodată, faptul că 76,1% din intrările din împrumuturile de stat externe au fost direcționate către susținerea bugetului de stat, indică necesitatea unei monitorizări prudente a impactului acestor fonduri asupra spațiului fiscal pe termen mediu. În acest context, devine esențială continuarea eforturilor de îmbunătățire a profilului de maturitate a datoriei, diversificarea surselor de finanțare și reorientarea prioritară a resurselor externe către proiecte investiționale cu impact economic și bugetar pe termen lung (subcapitolul 4.1);
- nivelul redus de absorbție a împrumuturilor de stat externe destinate finanțării proiectelor investiționale generează, în continuare, costuri suplimentare pentru bugetul de stat, sub forma comisioanelor de angajament pentru fondurile neutilizate. Acest fapt diminuează eficiența utilizării resurselor externe și limitează impactul economic preconizat al proiectelor (subcapitolul 4.1);
- diminuarea soldului creanțelor aferente băncilor în proces de lichidare, cu 410,55 mil. lei, a fost determinată, în mod preponderent, de anularea creanței unei bănci drept urmare a încetării procesului de lichidare și radierii acesteia din Registrul persoanelor juridice, încasările efective în anul 2025 constituind doar 65,45 mil. lei. Tergiversarea proceselor judiciare și lipsa activelor urmăribile mențin o presiune constantă asupra bugetului de stat, statul fiind nevoit să acopere integral răscumpărarea VMS în absența posibilității de a recupera resursele de la bănci (subcapitolul 4.2);
- se evidențiază necesitatea monitorizării riguroase a garanției de stat pentru împrumutul extern acordat SA „Energocom”, pentru a evita impactul nefavorabil asupra sustenabilității bugetare în eventualitatea activării acesteia (subcapitolul 4.3.);
- în perioada 2023-2025, creanțele statului s-au diminuat cu 458,5 mil. lei ca urmare a anulării datoriilor istorice ale debitorilor garantați aflați în proces de lichidare, resursele financiare respective devenind definitiv nerecuperabile din punct de vedere juridic (subcapitolul 4.3);
- deși se atestă o diminuare a soldului datoriilor cu termen expirat aferent beneficiarilor recreditați, această evoluție este condiționată semnificativ de aplicarea instrumentelor legale de reeșalonare sau de anulare a datoriilor ca urmare a finalizării proceselor de insolabilitate (subcapitolul 4.4.).

Constatările și concluziile auditului, expuse în prezentul Raport de audit, au fost comunicate MF. Pentru eliminarea deficiențelor constatate și consolidarea managementului aferent, au fost înaintate recomandări privind îmbunătățirea procesului de gestionare și raportare a datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat, pe care entitatea le-a acceptat integral.

II. PREZENTAREA GENERALĂ

2.1. Contextul instituțional și operațional aferent managementului datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat

Managementul datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat este reglementat printr-un cadru normativ complex, care delimitează clar competențele instituționale și stabilește mecanismele de control necesare pentru menținerea sustenabilității financiare a statului, la bază fiind: Legea nr. 419 din 22.12.2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat³, Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014⁴, Legea nr. 595 din 24.09.1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, Hotărârea Guvernului nr. 1136 din 18.10.2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, Hotărârea Guvernului nr. 377 din 25.04.2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare a asistenței externe ș.a.

Direcția strategică a managementului datoriei de stat este trasată în Programul „Managementul datoriei pe termen mediu”, elaborat de MF în consultare cu BNM, MDED și cu alte instituții de resort și aprobat de Guvernul RM. Acest program stabilește obiectivul fundamental și obiectivele specifice ale managementului datoriei de stat, evaluează riscurile asociate și prezintă acțiunile necesare pentru asigurarea finanțării și îmbunătățirea structurii portofoliului datoriei de stat, fără a crea presiuni asupra sustenabilității politicii fiscale în ansamblu. Programul se axează pe descrierea strategiei de finanțare a soldului (deficitului) bugetului de stat conform scenariului de bază și pe identificarea factorilor de cost și de risc aferenți. Documentul este elaborat în conformitate cu bunele practici internaționale definite în liniile directoare ale BM și ale FMI privind strategiile de datorie pe termen mediu, utilizând instrumentul analitic Strategia de Management al Datoriei pe Termen Mediu (Medium-Term Debt Management Strategy Analytical Tool – MTDS AT). Pentru a evita expunerea excesivă a portofoliului datoriei de stat la riscul valutar, riscul ratei dobânzii și riscul de refinanțare, Programul stabilește intervale-țintă pentru principalii parametri de risc și de sustenabilitate, pornind de la structura portofoliului datoriei de stat, a modificării condițiilor și de la modul în care vor fi satisfăcute viitoarele nevoi de finanțare și vor fi determinate în baza rezultatelor instrumentului analitic MTDS. Acesta este revizuit și actualizat anual, concomitent cu actualizarea prognozelor din CBTM.

Nerespectarea limitelor stabilite prin Legea bugetară anuală este considerată o abatere de la regulile bugetar-fiscale stabilite prin Legea nr. 181/2014, iar depășirea intervalelor-țintă prevăzute în Programul „Managementul datoriei de stat pe termen mediu” constituie o deviere de la parametrii strategici asumați pentru administrarea datoriei de stat.

Atribuțiile executive de administrare a datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat revin direct MF, prin Direcția generală datoria sectorului public și prin OGPAE, al cărui fondator este MF.

Managementul datoriei de stat interne se realizează prin mobilizarea resurselor financiare pe piața internă, proces în care MF acționează ca emitent de VMS, care stabilește structura emisiunilor (bonuri de trezorerie și obligațiuni de stat) și calendarul licitațiilor, iar BNM, în calitate de agent al statului, gestionează platforma de tranzacționare și licitațiile prin intermediul dealerilor primari. Evidența, confirmarea dreptului de proprietate a VMS, plata sumei principale

³ Legea nr. 419 din 22.12.2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat (cu modificările și completările ulterioare) (în continuare Legea nr. 419/2006).

⁴ Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014 (cu modificările și completările ulterioare) (în continuare Legea nr. 181/2014).

și a dobânzilor (cupoanelor) aferente se efectuează prin intermediul conturilor și registrelor DCU al valorilor mobiliare.

Managementul datoriei de stat externe, realizat de MF, presupune un mecanism complex: de la evaluarea ofertelor de finanțare și negocierea condițiilor (rate de dobândă, perioade de grație, scadențe) până la semnarea acordurilor și rambursarea împrumuturilor.

Managementul garanțiilor de stat (interne și externe) este reglementat prin Legea nr. 419/2006, garanțiile de stat fiind acordate doar pentru proiecte și programe de importanță strategică, în limita plafoanelor anuale stabilite prin Legea bugetară anuală, pentru a limita riscurile fiscale asupra bugetului de stat.

Mecanismul recreditării de stat permite Guvernului să transfere mijloacele financiare obținute din împrumuturile de stat externe sau interne către beneficiarii finali (APL-uri sau agenți economici). MF, prin intermediul OGPAE, UCIP FIDA și IP ODA, încheie contracte de recreditare cu IFP, prin care beneficiarii își asumă rambursarea sumelor principale și plata dobânzilor aferente, precum și a unui comision de risc. Această operațiune este monitorizată riguros pentru a asigura recuperarea mijloacelor la bugetul de stat, iar orice restanță la recreditare este tratată ca prioritate în procesul de executare silită sau compensare.

Din punct de vedere operațional, MF supraveghează rambursarea datoriei și a împrumuturilor recreditate, utilizând sistemul informațional DMFAS și Credite-2000. Totodată, APC prezintă MF, lunar, rapoarte privind nivelul de executare a alocațiilor bugetare, gradul de implementare și performanța proiectelor finanțate din surse externe conform cerințelor stabilite de MF⁵.

În conformitate cu art. 12 alin. (6) din Legea nr. 419/2006, MF elaborează rapoarte trimestriale și anuale privind situația în domeniul datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat, pe care le prezintă Guvernului și Parlamentului în termen de 70 de zile după sfârșitul trimestrului și, respectiv, în termen de 90 de zile după sfârșitul anului.

În paralel, MF asigură evidența surselor externe recepționate și informează Cancelaria de Stat (în calitate sa de Autoritate Națională de Coordonare a asistenței externe) cu privire la rata de valorificare a acestor surse⁶. Procesul se încheie la nivel strategic, beneficiarii și implementatorii raportând progresul către coordonatorii sectoriali, iar Cancelaria de Stat consolidează toate informațiile colectate de coordonatorii sectoriali, instituțiile beneficiare și partenerii de dezvoltare, în Raportul anual privind asistența externă. După aprobarea de către CIPS, acest raport final este remis spre informare Parlamentului și comunității donatorilor/creditorilor, asigurându-se în așa mod transparența asupra modului în care împrumuturile, garanțiile și resursele recreditate contribuie la dezvoltarea națională. *Informații detaliate cu privire la rolurile/responsabilitățile părților implicate în procesele aferente gestionării datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat se prezintă în Anexa nr. 1 la Raportul de audit.*

2.2. Informații generale cu privire la evoluția datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat în anul 2025

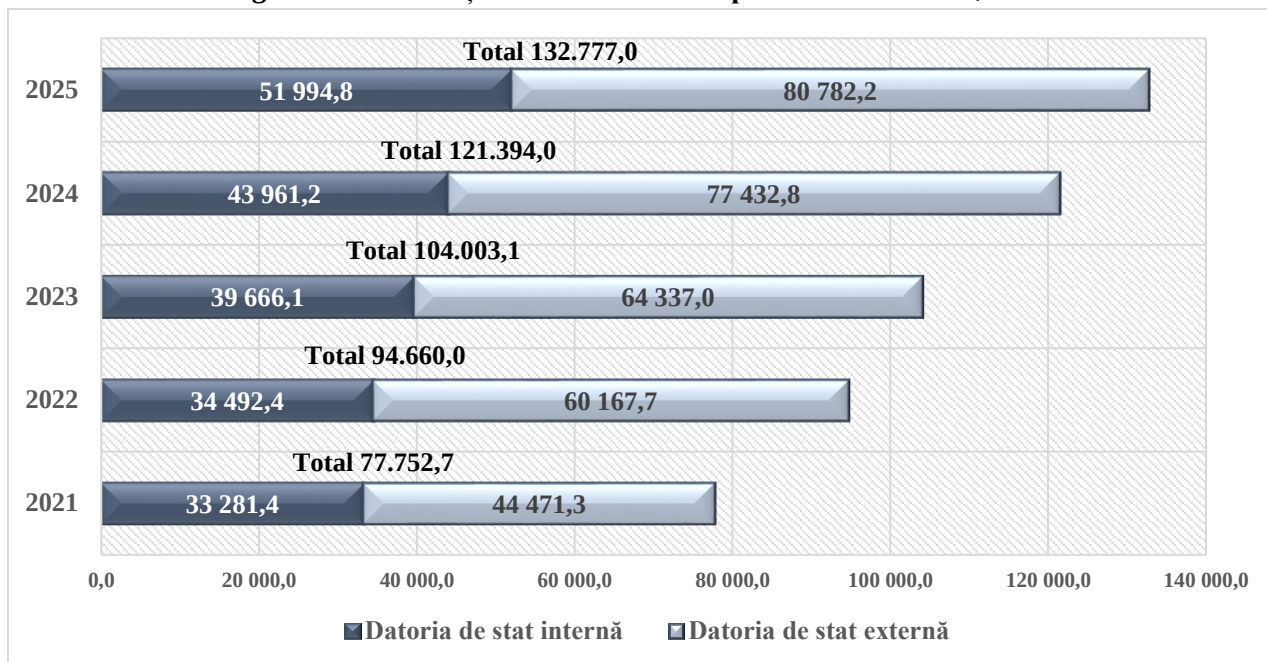
Potrivit datelor raportate de MF, **soldul datoriei de stat** înregistrat la finele anului 2025 a constituit 132.777,0 mil. lei, marcând o creștere nominală de 9,4% (11.383,0 mil. lei) față de anul precedent. Această dinamică a fost determinată de finanțarea netă pozitivă, soldul datoriei de stat

⁵ Art. 44 alin. (3) din Legea nr. 181/2014. Prevederea respectivă a fost introdusă prin Legea nr. 327 din 29.12.2025 pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea managementului finanțelor publice).

⁶ Pct. 14.7 din Hotărârea Guvernului nr. 377/2018 din 25.04.2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe.

interne majorându-se cu 8.033,6 mil. lei, iar soldul datoriei de stat externe – cu 3.349,4 mil. lei. *Grafic, evoluția datoriei de stat, pe parcursul ultimilor 5 ani, se prezintă în Figura nr.1.*

Figura nr. 1. Evoluția datoriei de stat în perioada 2021-2025, mil. lei

Sursa: Rapoartele prezentate de MF pentru perioada 2021-2025

Analiza în dinamică a evoluției datoriei de stat denotă un trend crescător: de la 77.752,7 mil. lei în anul 2021 până la 132.777,0 mil. lei în anul 2025 (o majorare de aproximativ 70,8%).

În totalul portofoliului datoriei de stat, la situația din 31.12.2025, ponderea majoritară de 60,8% (80.782,2 mil. lei) revine datoriei de stat externe, iar datoria de stat internă constituie 39,2% (51.994,8 mil. lei).

La sfârșitul anului 2025, conform datelor raportate de MF, datoria de stat a RM a înregistrat un nivel de 37,6 % din PIB, fiind în creștere cu 0,1 p.p. în comparație cu anul precedent.

În conformitate cu cadrul de reglementare național, MF este în drept să utilizeze drept instrumente generatoare de datorie de stat internă și externă, VMS pentru plasarea pe piața internă și externă, împrumuturile de stat interne și externe, garanțiile de stat interne și externe. *Tabelul nr. 1 prezintă instrumentele datoriei de stat utilizate de MF în perioada 2021-2025.*

Tabelul nr. 1

Instrumentele generatoare de datorie de stat utilizate de MF în perioada 2021-2025, mil. lei

Soldul datoriei de stat	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024	31.12.2025	Ponderea în 2021-2025	
Împrumuturi de stat externe	37.441,50	52.951,00	57.726,90	70.608,30	74.267,10	48,15%-55,93%	↑
VMS emise pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat	12.351,20	12.061,20	11.751,20	11.421,20	11.061,20	15,88%-8,33%	↓
VMS emise pe piața primară	18.778,20	20.189,80	25.781,50	30.240,80	39.299,50	24,15%-29,60%	↑
Alocare DST	7.029,80	7.216,60	6.610,10	6.824,60	6.515,10	9,04%-4,91%	↓
VMS convertite	2.152,00	2.241,40	2.133,40	2.069,50	983,70	2,77%-0,74%	↓
VMS emise prin plasament direct persoanelor fizice				229,60	650,40	0,00%-0,49%	↑
Total	77.752,70	94.660,00	104.003,10	121.394,00	132.777,00	100,00%	

Sursa: Informație generalizată de audit în baza Rapoartelor prezentate de MF

Datele analizate de audit relevă, de la an la an, dependența tot mai mare a RM de sursele externe, a căror pondere în totalul datoriei s-a majorat, de la 48,15% în anul 2021 la 55,93% în anul 2025. Astfel, pe parcursul anului 2025 au fost negociate și semnate 11 acorduri de finanțare noi cu valoare totală de circa 1.992,2 mil. euro și un Acord de majorare cu 40,0 mil. euro a sumei unui împrumut contractat în anul 2013. Totodată, potrivit datelor raportate de MF, în anul 2025, au avut loc intrări de împrumuturi de stat externe în sumă totală de 12.221,3 mil. lei (echivalentul a 714,8 mil. dolari SUA), din care 397,96 mil. euro sunt aferente împrumuturilor externe contractate în anul 2025. *Informația cu privire la acordurile de finanțare negociate și semnate pe parcursul anului 2025 se prezintă în Anexa nr. 2 la Raportul de audit.*

Din totalul împrumuturilor de stat externe intrate pe parcursul anului 2025, pentru finanțarea proiectelor au fost debursate mijloace financiare în sumă totală de 2.938,3 mil. lei (23,9%, echivalentul a 170,8 mil. dolari SUA) iar pentru susținerea bugetului de stat – 9.283,0 mil. lei (76,1%, echivalentul a 544,0 mil. dolari SUA).

De asemenea se atestă o consolidare a încrederii investitorilor non-bancari în VMS de pe piața internă, care au ajuns să dețină circa 30% din portofoliul datoriei de stat interne.

Un instrument nou în administrarea datoriei de stat este reprezentat de plasamentul direct a VMS către persoanele fizice lansat în anul 2024. Deși acest instrument înregistrează o pondere modestă de 0,49%, în totalul datoriei de stat interne, acesta contribuie la diversificarea bazei de investitori, acțiune prevăzută în Programul „Managementul datoriei pe termen mediu (2025-2027)”⁷ și aflată în curs de implementare de către MF.

În aspectul datoriei de stat pe cap de locuitor⁸, se atestă o tendință de creștere, de la 29.602,0 lei în anul 2021 la 55.769,0 lei în anul 2025.

Totodată se remarcă o diminuare a soldului VMS emise pentru executarea obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat conform Legii nr. 235/2016⁹. *Informații detaliate cu privire la acest aspect sunt expuse în paragraful 4.2 la prezentul Raport de audit.*

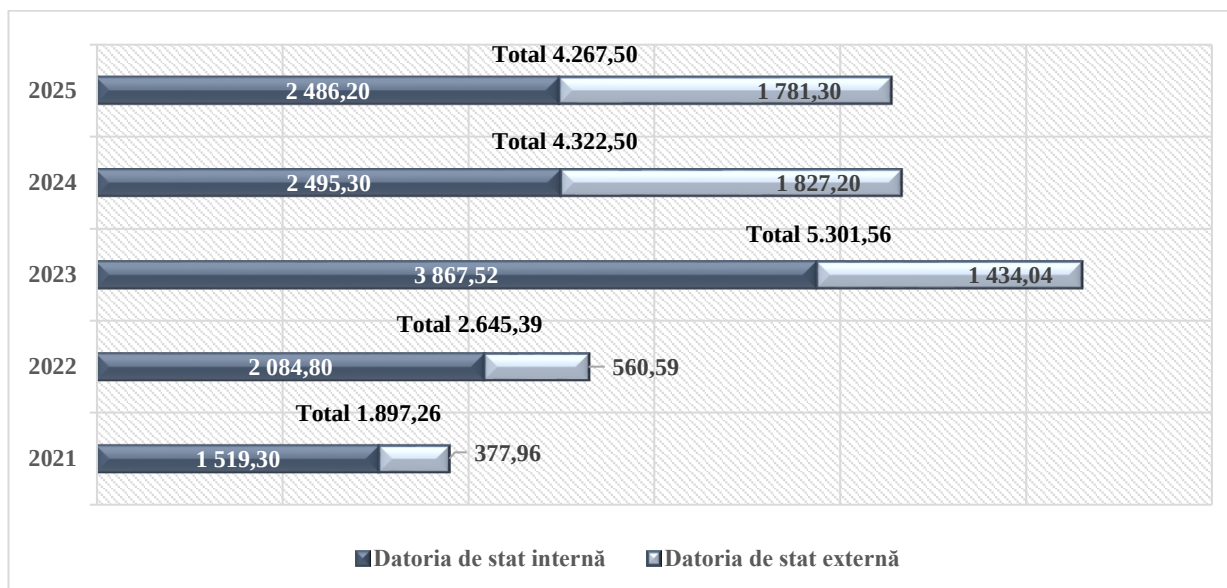
În scopul deservirii datoriei de stat, MF supraveghează și asigură rambursarea datoriei de stat, calculează și achită dobânda și alte plăți aferente, înregistrează toate achitățile efectuate. Astfel, conform datelor raportate de MF, în anul 2025, pentru **serviciul datoriei de stat** (achitarea dobânzilor și comisioanelor), din bugetul de stat, au fost utilizate mijloace financiare în sumă totală de 4.267,5 mil. lei, din care: pentru serviciul datoriei de stat externe - de 1.781,3 mil. lei și pentru serviciul datoriei de stat interne – 2.486,2 mil. lei. *Informația cu privire la cheltuielile suportate din bugetul de stat pentru serviciul datoriei de stat, în perioada 2021-2025 se prezintă în Figura nr. 2.*

⁷ Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 892 din 23.12.2024 cu privire la aprobarea Programului „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2025-2027)”.

⁸ În calcul s-a luat numărul populației cu reședință obișnuită, conform datelor statistice ale BNM.

⁹ Legea nr. 235 din 03.10.2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015.

Figura nr. 2 Evoluția cheltuielilor aferente serviciului datoriei de stat, anii 2021-2025, mil. lei

Sursa: Rapoartele prezentate de MF.

Datele analizate relevă că, deși per total se atestă o tendință de micșorare a cheltuielilor aferente serviciului datoriei de stat (de la 5.301,5 mil. lei în anul 2023 la 4.267,5 mil. lei în anul 2025), totuși datoria de stat internă rămâne în continuare mai costisitoare în comparație cu datoria de stat externă, ceea ce pune o presiune constantă pe bugetul de stat.

Totodată, pe parcursul anului au fost rambursate împrumuturi în sumă totală de 7.922,7 mil. lei (echivalentul a 455,8 mil. dolari SUA).

La situația din 31.12.2025, **soldul garanțiilor de stat** acordate a constituit 6.488,92 mil. lei, din care: garanții de stat interne – 4.460,81 mil. lei, fiind în totalitate acordate în cadrul Programului de stat „Prima casă”, și garanții de stat externe – 2.028,11 mil. lei (echivalentul a 120,77 mil. dolari SUA) aferente împrumutului extern (tip revolving), acordat SA „Energocom” de către BERD pentru o perioadă de 5 ani, destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”¹⁰.

Soldul datoriei băncilor în proces de lichidare¹¹ față de MF, la finele anului 2025, a constituit 11.200,8 mil. lei, fiind în descreștere cu 410,6 mil. lei în comparație cu finele anului precedent. Totodată, datoria MF față de BNM, la situația din 31.12.2025, a constituit 11.061,2 mil. lei.

Pe parcursul anului 2025, pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe, din contul liniilor de recreditare și a mijloacelor circulante acumulate, **au fost recreditate împrumuturi** în valoare totală de circa 2.316,4 mil. lei, fiind rambursate (suma principală, dobânda și alte plăți aferente) în sumă totală de cca 6.956,9 mil. lei. Soldul datoriei beneficiarilor recreditați la situația din 31.12.2025 a constituit 8.454,5 mil. lei, din care suma de 146,2 mil. lei este cu termenul de achitare expirat.

¹⁰ Legea nr. 162 din 26.06.2025 privind acordarea garanției de stat pentru împrumutul extern acordat Societății pe Acțiuni „Energocom” de către Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, destinat realizării proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”.

¹¹ „Banca de Economii” SA, BC „Banca Socială” și BC „Unibank”.

III. SFERA ȘI ABORDAREA DE AUDIT

3.1. Mandatul legal și scopul auditului

Misiunea de audit public extern a fost efectuată în temeiul art.31 și art.32 din Legea nr.260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova și în conformitate cu Programul activității de audit al Curții de Conturi pe anul 2026¹².

Scopul auditului a constat în evaluarea conformității proceselor de administrare a datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat în raport cu prevederile cadrului normativ în vigoare pe parcursul anului de gestiune 2025.

În vederea realizării scopului propus și reieșind din riscurile identificate, au fost stabilite următoarele obiective de audit:

1. Evaluarea modului de respectare a limitelor aprobate, a procedurilor de contractare/deservire și a principiilor disciplinei bugetar-fiscale în cadrul proceselor gestionate de către Ministerul Finanțelor aferente managementului datoriei de stat;
2. Evaluarea conformității procesului de monitorizare a recuperării creanțelor de la băncile în proces de lichidare cu procedurile și atribuțiile legal stabilite;
3. Evaluarea conformității procesului de acordare și monitorizare de către Ministerul Finanțelor a garanțiilor de stat cu cadrul normativ aplicabil, în vederea minimizării riscurilor de executare/activare și de nerecuperare a creanțelor rezultate;
4. Evaluarea conformității procesului de recreditare a împrumuturilor cu cadrul legal, inclusiv a suficienței acțiunilor întreprinse pentru recuperarea sumelor recreditate în vederea asigurării sustenabilității mecanismului de recreditare.

3.2. Abordarea auditului

Misiunea de audit public extern s-a desfășurat la MF, fiind realizată în conformitate cu Cadrul Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI, aplicate de Curtea de Conturi (ISSAI 100, ISSAI 400 și ISSAI 4000¹³), și cu cadrul de reglementare intern. Totodată, echipa de audit s-a ghidat de prevederile GUID 5250 „Ghidul asupra auditului datoriei publice”.

Auditul public extern s-a desfășurat pe baza unei abordări orientate pe risc, concentrându-se pe evaluarea conformității gestionării datoriei interne și externe, a garanțiilor de stat și a recreditării de stat cu cadrul normativ aplicabil, plafoanele aprobate și principiile disciplinei fiscale. Auditul a urmărit să se evalueze dacă MF a administrat datoria internă și externă în limitele legale și strategice, a monitorizat corect garanțiile de stat și a asigurat rambursarea împrumuturilor recreditate, pentru a evalua dacă mecanismele instituite au contribuit la gestionarea riscurilor bugetare și la respectarea obligațiilor de către beneficiari.

Procedurile de audit au inclus examinarea cadrului de evidență și raportare a datoriei de stat, analiza soldurilor și a serviciului datoriei, verificarea contractelor de împrumut și a emisiunilor de valori mobiliare de stat, precum și evaluarea procesului de administrare a garanțiilor de stat și a recreditării de stat. Au fost testate, de asemenea, mecanismele de monitorizare și recuperare a datoriilor aferente debitorilor garantați și beneficiarilor recreditați, precum și conformitatea operațiunilor cu cadrul normativ și documentele strategice aplicabile. În cadrul testărilor au fost luate în considerare și situațiile în care executarea unor obligații externe este influențată de restricțiile externe de plată.

Angajamentul auditului a fost cel de raportare directă. Prin urmare, procesele auditate au fost evaluate în raport cu criteriile de audit extrase din prevederile cadrului normativ aplicabil, iar

¹² Hotărârea Curții de Conturi nr.98 din 23.12.2025 „Privind aprobarea Programului activității de audit al Curții de Conturi pe anul 2026”.

¹³ Hotărârea Curții de Conturi nr. 2 din 24.01.2020 „Cu privire la Cadrul Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI”.

asigurarea limitată oferită ne-a permis, în baza constatărilor susținute de probele de audit, să formulăm concluzia generală.

Criteriile de audit și procedurile de audit aplicate la testarea riscurilor de neconformitate, precum și dimensiunea eșantionului testat se prezintă în **Anexa nr. 3** la prezentul Raport de audit.

3.3. Responsabilitatea auditorului într-un audit al conformității

Responsabilitatea auditorului într-un audit al conformității constă în evaluarea conformității subiectului auditat, în raport cu prevederile cadrului normativ aplicabil, prin obținerea probelor de audit suficiente și adecvate pentru susținerea constatărilor de audit și fundamentarea concluziei generale. Auditorul nu este responsabil de prevenirea faptelor de fraudă și eroare.

Auditorul public a fost independent față de entitatea auditată și a îndeplinit responsabilitățile de etică în conformitate cu cerințele Codului etic al Curții de Conturi¹⁴.

IV. CONSTATĂRI

4.1. Evaluarea modului de respectare a limitelor aprobate, a procedurilor de contractare/deservire și a principiilor disciplinei bugetar-fiscale în cadrul proceselor gestionate de către Ministerul Finanțelor aferente managementului datoriei de stat

Verificările de audit au constatat unele devieri de la plafoanele legale aferente datoriei de stat externe și intervalele-țintă stabilite în Programul „Managementul datoriei pe termen mediu (2025-2027)”. Deși aceste abateri afectează punctual indicatorii stabiliți, procesul general de management a fost menținut în parametrii operaționali de siguranță, devierile fiind condiționate de factori externi independenți de acțiunile nemijlocite ale Ministerului Finanțelor, respectiv:

- *fluctuațiile majore ale cursului valutar, fapt ce a generat depășirea tehnică a plafoanelor și indică o sensibilitate ridicată a bugetului la șocurile externe;*
- *structura actuală de finanțare, care, deși menține datoria de stat în limite de siguranță față de PIB, generează riscuri bugetare majore prin dependența crescută de împrumuturi pe termen scurt, obligând statul la refinanțări frecvente.*

Această vulnerabilitate este accentuată de direcționarea a 76,1% din intrările din împrumuturi de stat externe către susținerea bugetului de stat, fapt ce indică necesitatea unei monitorizări prudente a impactului acestor fonduri asupra spațiului fiscal pe termen mediu. În acest context, devine esențială continuarea eforturilor de îmbunătățire a profilului de maturitate a datoriei, diversificarea surselor de finanțare și reorientarea prioritară a resurselor externe către proiecte investiționale cu impact economic și bugetar pe termen lung;

- *imposibilitatea tehnică de onorare a datoriei de stat externe a Republicii Moldova față de Federația Rusă, ca urmare a măsurilor restrictive internaționale aplicate acestui creditor.*

¹⁴ Hotărârea Curții de Conturi nr.20 din 17.05.2024 „Cu privire la modificarea și aprobarea, în redacție nouă, a Codului etic al Curții de Conturi”.

4.1.1. Deși sustenabilitatea datoriei de stat nu a fost afectată, admiterea de către MF a devierilor de la limitele Legii bugetare anuale și de la intervalele-țintă stabilite în Programul „Managementul datoriei pe termen mediu” constituie o abatere de la disciplina bugetar-fiscală.

➤ **Cu referire la respectarea limitelor aprobate prin Legea bugetară anuală**

Prin Legea bugetului de stat pentru anul 2025¹⁵, soldul datoriei de stat a fost inițial aprobat în cuantum de 135.274,6 mil. lei, ulterior pe parcursul anului bugetar fiind precizat până la 129.149,7 mil. lei, sau cu 6.124,9 mil. lei mai puțin.

Sinteza modificărilor aferente soldului datoriei de stat, efectuate pe parcursul anului 2025 prin Legea bugetară anuală, se prezintă în Tabelul nr. 2.

Tabelul nr. 2

Sinteza modificărilor aferente soldului datoriei de stat, efectuate pe parcursul anului 2025 prin Legea bugetară anuală, mil. lei

Denumirea indicatorului	Modificări la Legea bugetului de stat pentru anul 2025				Executat în anul 2025	Depășiri
	Legea nr. 310/2024	Legea nr. 78/2025 ¹⁶	Legea nr. 188/2025 ¹⁷	Legea nr. 293/2025 ¹⁸		
Total, datoria de stat, din care:	135.274,6	140.162,2	140.162,2	129.149,7	132.777,0	+3.627,3
Datoria de stat internă	53.121,8	53.104,1	53.104,1	52.458,6	51.994,8	
Datoria de stat externă (echivalentul în mil. dolari SUA)	82.152,8 (4.469,7)	87.058,1 (4.582,0)	87.058,1 (4.582,0)	76.691,1 (4.471,8)	80.782,2 (4.810,6)	+4.091,1 (+338,8)
Total, soldul garanțiilor de stat, din care:	4.500,0	4.500,0	12.740,0	12.740,0	6.488,9	
Garanții de stat interne	4.500,0	4.500,0	4.900,0	4.900,0	4.460,8	
Garanții de stat externe (echivalentul în mil. Euro)	0,0	0,0	7.840,0 (400,0)	7.840,0 (400,0)	2.028,1	

Sursa: Informații generalizate de audit în baza Legii bugetului de stat pentru anul 2025.

Potrivit datelor raportate de MF, soldul datoriei de stat înregistrat la finele anului 2025 a constituit 132.777,0 mil. lei, cu 3.627,3 mil. lei mai mult decât limitele precizate prin Legea bugetară anuală. Această creștere a fost influențată, în principal, de depășirea plafonului aprobat la soldul datoriei de stat externe (+4.091,3 mil. lei). Potrivit explicațiilor MF, depășirea plafonului a fost cauzată de fluctuația pozitivă a cursului dolarului SUA față de alte valute străine.

Deși MF a ajustat plafonul datoriei de stat externe prin rectificări, de la 82.152,80 mil. lei (aprobat inițial) până la 87.058,10 mil. lei (rectificat în luna aprilie), auditul denotă că, la ultima rectificare (din luna noiembrie) MF a estimat micșorarea plafonului datoriei de stat externe până la 76.691,10 mil. lei. Auditul menționează că volumul debursărilor din împrumuturile de stat externe și serviciul datoriei de stat externe în anul 2025 nu au depășit indicatorii bugetari planificați. *Analiza lunară a soldului datoriei de stat externe și fluctuației cursului dolarului SUA față de alte valute străine se prezintă în Tabelul nr.3.*

¹⁵ Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310 din 26.12.2024 (cu modificările și completările ulterioare).

¹⁶ Legea nr. 78 din 17.04.2025 pentru modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024.

¹⁷ Legea nr. 188 din 10.07.2025 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024.

¹⁸ Legea nr. 293 din 27.11.2025 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024.

Tabelul nr. 3

Soldul lunar al datoriei de stat externe și fluctuația cursului dolarului SUA față de alte valute străine

Perioada	Soldul datoriei de stat externe		Fluctuația cursului dolarului SUA față de alte valute străine	Cursul valutar	Limitele aprobate în Legea bugetară anuală	
	mil. dolari SUA	mil. MDL	mil. dolari SUA	MDL	mil. dolari SUA	mil. MDL
01.01.2025	4.190,29	77.432,80		18,48	4.469,70	82.152,80
31.01.2025	4.169,30	77.867,50	-7,61	18,6764	4.469,70	82.152,80
28.02.2025	4.201,73	78.324,00	24,97	18,6409	4.469,70	82.152,80
31.03.2025	4.223,11	76.223,32	101,52	18,0491	4.469,70	82.152,80
30.04.2025	4.354,71	74.915,81	272,94	17,2034	4.582,00	87.058,10
31.05.2025	4.232,21	73.323,00	249,73	17,3250	4.582,00	87.058,10
30.06.2025	4.671,28	78.698,02	362,77	16,8472	4.582,00	87.058,10
31.07.2025	4.561,45	78.021,80	306,34	17,1046	4.582,00	87.058,10
31.08.2025	4.711,29	78.386,45	346,00	16,6380	4.582,00	87.058,10
30.09.2025	4.746,27	79.415,53	353,94	16,7322	4.582,00	87.058,10
31.10.2025	4.696,23	79.974,45	308,82	17,0295	4.582,00	87.058,10
30.11.2025	4.682,58	79.584,27	302,01	16,9958	4.582,00	87.058,10
31.12.2025	4.810,61	80.782,20	361,28	16,7925	4.471,80	76.691,10

Sursa: Informații lunare operative privind executarea bugetului de stat la capitolul datoriei de stat externe publicată de MF pe pagina oficială; Legea bugetului de stat pentru anul 2025 (cu modificările ulterioare).

Datele analizate indică faptul că fluctuațiile nefavorabile ale cursului de schimb în raport cu leul moldovenesc au majorat semnificativ soldul datoriei de stat externe, generând depășirea plafonului legal aprobat pentru sfârșitul anului de gestiune. Neajustarea ulterioară a acestui plafon prin rectificarea bugetară, reflectă o nealiniere între indicatorii aprobați inițial și evoluția efectivă a pieței valutare. Potrivit explicațiilor MF, „la elaborarea propunerilor pentru proiectul de rectificare a Legii bugetului de stat pentru anul în curs, se utilizează prognoza ratelor de schimb ale principalelor valute internaționale elaborată de MDED, respectiv prognoza cursului de schimb al leului față de dolar și față de euro, în mod special. Totodată, la elaborarea propunerilor pentru proiectul de rectificare (a treia rectificare) a Legii bugetului de stat pentru anul 2025 a fost subestimat soldul datoriei de stat externe către finele anului 2025, ca urmare a utilizării unor rate de schimb provizorii, întrucât datele actualizate cu privire la evoluția ratelor de schimb din partea MDED nu au fost recepționate la acea etapă”.

În acest context, auditul evidențiază necesitatea consolidării procesului de conlucrare cu autoritatea responsabilă de elaborarea prognozelor principalilor indicatori macroeconomici, pentru a asigura prezentarea acestora în timp util, necesar fundamentării de către MF a propunerilor de rectificare a Legii bugetare anuale.

➤ **Cu referire la respectarea plafoanelor aprobate prin Programul „Managementul datoriei pe termen mediu (2025-2027)”**

Pentru a evita expunerea excesivă a portofoliului datoriei de stat la riscul valutar, riscul ratei dobânzii și riscul de refinanțare, Programul „Managementul datoriei pe termen mediu” stabilește intervale-țintă pentru principalii parametri de risc și de sustenabilitate, reieșind din

structura portofoliului datoriei de stat, a modificării condițiilor și modul în care vor fi satisfăcute viitoarele nevoi de finanțare și determinate în baza rezultatelor instrumentului analitic utilizat. Intervalele stabilite asigură un grad înalt de flexibilitate în gestionarea datoriei, fapt care permite adaptarea la schimbările de pe piețele financiare, menținând astfel portofoliul la un nivel sustenabil. În cazul devierilor minore de la limitele stabilite, acestea sunt acceptabile atâta timp cât nu generează riscuri financiare adiționale.

Verificările auditului asupra respectării de către MF a parametrilor de risc aprobați prin Programul „Managementul datoriei pe termen mediu (2025-2027)” relevă unele abateri care sunt prezentate și explicate în continuare. *Parametrii de risc și sustenabilitate stabiliți pentru anul 2025 și cei realizați în perioada respectivă sunt prezentați în Tabelul nr. 4.*

Tabelul nr. 4

Indicatorii de risc aferenți datoriei de stat pentru anul 2025

Parametrii de risc	Valorile stabilite pentru a. 2025	Valorile executate în a. 2025	Depășiri
Riscul valutar			
Ponderea datoriei de stat interne din total, % din total	minimum 35	39,2	
Ponderea datoriei de stat într-o valută străină, % din total	maximum 50	41,3	
Riscul de refinanțare			
Ponderea datoriei de stat scadentă în decurs de un an, % din total	maximum 35	31,8	
ATM pentru total datorie de stat, ani ¹⁹	minimum 6	6,8	
VMS în circulație scadente în decurs de 1 an, % din total	maximum 90	94,9	+4,9
Riscul ratei dobânzii			
Ponderea datoriei de stat cu rata dobânzii variabilă, % din total ²⁰	maximum 50	58,3	+8,3
Parametrii de sustenabilitate			
Serviciul datoriei de stat în raport cu veniturile bugetului de stat, cu excepția granturilor, %	maximum 10	5,9	
Ponderea datoriei de stat în PIB, %	maximum 43	37,6	

Sursa: Programul „Managementul datoriei pe termen mediu (2025-2027)”;
Raportul privind situația în domeniul datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat pe anul 2025.

În opinia auditului, nerespectarea indicatorilor respectivi scoate în evidență unele riscuri pentru bugetul de stat. În acest context, auditul menționează că:

- VMS în circulație scadente în decurs de 1 an înregistrează o pondere de 94,9% în totalul datoriei de stat interne (față de max. 90%), ceea ce relevă că aproape toată datoria internă trebuie refinanțată în fiecare an, fapt ce pune în continuare presiune pe bugetul de stat;
- ponderea datoriei cu rată variabilă a atins 58,3%, depășind limita de 50% cu 8,3 puncte procentuale. O pondere mare a instrumentelor variabile ar însemna că orice creștere a ratelor dobânzilor pe piață impune costuri mai mari pentru bugetul de stat;
- deși datoria de stat într-o valută străină s-a menținut la nivelul de 41,3%, sub plafonul de 50%, deprecierea monedei naționale față de euro determină majorarea valorii nominale a soldului datoriei și generează creșterea volumului cheltuielilor aferente deservirii acesteia;
- datoria de stat internă, care reprezintă 39,2% din totalul datoriei de stat (peste minimul de 35%), indică faptul că statul a reușit să se împrumute mai mult în lei decât pragul minim stabilit, fapt care într-o oarecare măsură a influențat pozitiv asupra expunerii valutare.

¹⁹ Nu include instrumentul de alocare DST, întrucât acesta nu prevede rambursarea sumei principale și nu va fi refinanțat.

²⁰ Datorie de stat internă cu maturitatea de până la 1 an și purtătoare de rată a dobânzii fixă se atribuie la categoria datoriei cu rata dobânzii variabilă.

Analiza în dinamică a parametrilor de risc, în perioada 2023-2025, evidențiază faptul că MF a asigurat o gestiune sustenabilă a datoriei de stat, însă cu persistența unor presiuni pe segmentele de risc de refinanțare și riscul ratei de dobândă.

Cel mai problematic indicator rămâne „VMS în circulație scadente în decurs de 1 an”, care a înregistrat depășiri constante ale pragului maxim stabilit în ultimii trei ani. Această evoluție reflectă o concentrare pe împrumuturile pe termen scurt, fapt ce impune refinanțări frecvente și expune bugetul unui risc de refinanțare major în cazul fluctuației dobânzilor de pe piață.

În concluzie, deși RM nu se confruntă cu o problemă de supra-îndatorare (datoria de stat reprezentând 37,6% din PIB), aceasta este marcată de un risc de lichiditate și de cost, fiind obligată să refinanțeze anual datoria internă în condiții de piață imprevizibile.

Deși, potrivit explicațiilor MF, abaterile de la parametrii de risc stabiliți prin Programul „Managementul datoriei pe termen mediu (2025-2027)” nu au afectat realizarea obiectivelor generale stabilite, în opinia auditului, obiectivul strategic prioritar trebuie să rămână în continuare extinderea maturității datoriei și diversificarea surselor de finanțare pentru a diminua dependența de refinanțarea anuală și de a proteja bugetul de creșterea bruscă a cheltuielilor în cazul în care dobânzile de pe piață devin mai scumpe. *Analiza în dinamică a parametrilor de risc stabiliți și execuți de MF în perioada 2023-2025 este redată în **Anexa nr. 4** la Raportul de audit.*

De asemenea, auditul a constatat divergențe în sumă totală de 1,3 mil. lei (70.185,0 dolari SUA) dintre datele Raportului privind executarea bugetului de stat și datele Raportului privind situația în domeniul datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat pentru anul 2025, la capitolul serviciul datoriei de stat externe.

Divergența de 1,3 mil. lei, potrivit explicațiilor MF, reprezintă suma aferentă comisionului unic (de inițiere) acordat pentru Acordul de facilitare de împrumut dintre RM și Guvernul Canadei, achitat în decembrie 2024, care a fost restituit în contul BNM în ianuarie 2025, ca urmare a indicării de către partenerul extern a datelor bancare eronate privind transferul. În evidența SI DMFAS a fost înregistrată și raportată plata comisionului de inițiere în anul 2024, în conformitate cu prevederile acordului de împrumut (conform principiului de angajament), iar în anul 2025 a fost reflectată doar diferența de curs valutar și transferul de regularizare între conturile bugetare.

4.1.2. Se atestă în continuare un nivel scăzut de debursare și valorificare a împrumuturilor externe destinate implementării proiectelor investiționale.

Potrivit datelor raportate de MF, pe parcursul anului 2025 au avut loc debursări din împrumuturile de stat externe în sumă totală de 714,8 mil. dolari SUA (echivalentul a 12.221,3 mil. lei), mai puțin cu 288,9 mil. dolari SUA în comparație cu anul precedent.

Totodată, analiza în dinamică a debursărilor efectuate în perioada 2021-2025 relevă o schimbare majoră a priorităților bugetare, evidențiată prin structura pe destinații care se prezintă în Tabelul nr. 5.

Tabelul nr. 5

Structura debursărilor din împrumuturile externe pe destinații, în perioada 2021-2025

Valoarea nominală	2021	2022	2023	2024	2025
Suținerea bugetului, mil. dolari SUA	334,4	546,6	552,9	584,2	544,0
Proiecte finanțate din surse externe, mil. dolari SUA	187,6	317,3	395,4	419,6	170,8
Total	522,0	863,9	948,3	1.003,8	714,8
Ponderea în TOTAL, %					
Suținerea bugetului	64,1	63,3	58,3	58,2	76,1

Proiecte finanțate din surse externe	35,9	36,7	41,7	41,8	23,9
--------------------------------------	------	------	------	------	------

Sursa: Informații generalizate de audit în baza Rapoartelor prezentate de MF.

Datele analizate evidențiază o concentrare masivă în anul 2025 a fondurilor externe pe susținerea bugetului de stat (76,1%), în detrimentul proiectelor investiționale. Ponderea redusă a debursărilor pentru proiectele investiționale (23,9%) denotă atât dificultăți în absorbția fondurilor, cât și reorientarea acestora către urgențe bugetare (cheltuieli curente, salarii, prestații sociale)²¹. Deși această practică este reglementată de legile bugetare anuale, ea generează un risc major pentru sustenabilitatea bugetar-fiscală pe termen lung. Această structură a debursărilor tinde să transforme datoria de stat externă dintr-un instrument de creștere economică într-un mecanism de stabilizare a consumului public, punând presiune pe capacitatea viitoare de deservire a datoriei și creând impedimente în realizarea obiectivelor Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”.

Totodată, verificările de audit atestă în continuare problematici la debursarea împrumuturilor de stat externe, la finele anului 2025 fiind înregistrate solduri nedebersate în cazul a 48 de proiecte, cu diferite niveluri și termene limită de debursare: 80-99% – 10 proiecte²²; 70-79% – 2 proiecte²³; 50-69% – 4 proiecte²⁴; 20-49% – 6 proiecte²⁵; 3-19% – 5 proiecte²⁶; 0-2% – 21 de proiecte²⁷.

O situație critică este atestată de audit în cazul următoarelor proiecte ale căror termene-limită de debursare expiră în perioada 2026-2029. În cazul acestor proiecte au fost semnalate blocaje severe încă din faza de lansare, cauzate de proceduri administrative rigide, tergiversări în procesele de achiziții publice sau de o capacitate insuficientă de management al proiectelor.

²¹ Acest raport indică o economie în regim de „supraviețuire” sau stabilizare, nu de dezvoltare. Într-o structură ideală, ponderea proiectelor investiționale ar trebui să fie mult mai mare, deoarece ele sunt fonduri care generează venituri viitoare (prin taxe rezultate din creștere economică) pentru a stinge datoria.

²² 1) Proiectul „Modernizarea tehnicii și a echipamentului agricol” (JICA) – 98,91%; 2) Proiectul „Reabilitarea drumurilor în Moldova III” (BERD) – 99,68%; 3) Proiectul de dezvoltare a infrastructurii feroviare și parcului de material rulant al RM – 80,01%; 4) Proiectul „Securitatea furnizării gazelor naturale” – 84,01%; 5) Proiectul de îmbunătățire a eficienței sectorului de alimentare centralizată cu energie termică – 99,72%; 6) Proiectul „Modernizarea serviciilor guvernamentale” – 91,03%; 7) Proiectul „Învățământul superior” – 85,21%; 8) Proiectul „Agricultura competitivă” (a treia finanțare) – 92,67%; 9) Proiectul „Răspuns de urgență la COVID-19” (finanțarea adițională) – 98,96%; 10) Proiectul de reziliență rurală (IFAD IV) – 87,37%.

²³ 1) Proiectul „Reabilitarea drumurilor IV” – 74,%; 2) Proiectul de înregistrare și evaluare funciară – 73,02%.

²⁴ 1) Proiectul de achiziție a locomotivelor și de restructurare a infrastructurii feroviare – 69,08%; 2) Proiectul de competitivitate a IMM-ilor (BIRD) – 62,1%; 3) Proiectul de dezvoltare a sistemului electroenergetic – 59,4%; 4) Proiectul „Îmbunătățirea capacităților pentru transformarea zonei rurale (IFAD VIII)” – 56,63%.

²⁵ 1) Proiectul „Moldova drumuri III” (finanțarea adițională) – 22,2%; 2) Proiectul „Sistemul termoelectric al mun. Bălți (SA CET-Nord) – 29,62%; 3) Proiectul „Investiții pentru Guvernanta, Creștere și Reziliență în Agricultură (AGGRI) – 26,23%; 4) Proiectul de competitivitate a IMM-ilor (IDA) – 23,9%; 5) Mecanismul de Finanțare pentru Reziliență și Durabilitate (FMI) – 41,67%; 6) Proiectul „Deșeuri solide în Republica Moldova” – 36,8%.

²⁶ 1) Proiectul „Eficiența energetică în Republica Moldova” – 9,38%; 2) al doilea Proiect de îmbunătățire a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică – 7,9%; 3) Proiectul „Locuințe publice III” (faza III - locuințe sociale) – 4,02%; 4) Facilități de reformă și creștere pentru RM – 19,26%; 5) Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație” – 8,51%.

²⁷ 1) Proiectul „Inițiativa pentru dezvoltarea infrastructurii publice durabile prin renovări de eficiență energetică (INSPIREE) – 1,05%; 2) Proiectul „Moldova drumuri IV” – 0,0%; 3) Proiectul „Reabilitarea drumurilor în Moldova V” – 0,0%; 4) Proiectul „RLF – Răspuns de urgență – Căile ferate din Moldova” – 0,0%; 5) Proiectul „Interconectarea rețelelor de energie electrică RM-RO” (BEI) – 0,0%; 6) Proiectul „Deșeuri solide în RM” (BERD) – 0,8%; 7) Programul de dezvoltare a pădurilor din Moldova (BEI) – 0,0%; 8) Proiectul „EFSD + Fereastra dedicată investiției I” (BEI) – 0,0%; 9) Proiectul „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău” (BEI) – 0,0%; 10) Proiectul „Spitalele regionale din RM” (BEI) – 0,0%; 11) Proiectul „Construcția Spitalului Regional din Bălți” (CEB) – 0,0%; 12) Proiectul de construcție a penitenciarului din Chișinău (Penitenciarul nr.13) (CEB) – 1,91%; 13) Proiectul „Modernizarea școlilor” (facilitatea de finanțare publică) (CEB) – 1,09%; 14) Proiectul de îmbunătățire a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică – SACET (BERD) – 0,0%; 15) Proiectul de Modernizare a Serviciilor Guvernamentale (BIRD) – 0,0%; 16) Proiectul „Îmbunătățirea calității educației” (BIRD) – 2,47%; 17) Proiectul „Modernizarea și îmbunătățirea serviciilor de reabilitare” – 2,76%; 18) Proiectul „Conectivitatea rurală” (BIRD) – 0,22%; 19) Proiectul „Tranziție durabilă prin eficiență energetică în Moldova” (STEEM) (BIRD) – 0,0%; 20) Proiectul de susținere a managementului riscurilor de dezastre și rezilienței RM” (BIRD) – 0,27%; 21) Proiectul „Învățământul superior” (finanțare adițională) (BIRD) – 0,0%.

➤ ***Cu privire la Proiectul „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre RM și RO, faza II”, beneficiar Ministerul Energiei (nivelul de debursare 1,3%)***

Pentru implementarea Proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre RM și RO, faza II”, în anul 2024, a fost contractat un împrumut de stat extern în sumă totală de 30,8 mil. euro.

Verificările de audit evidențiază deficiențe majore în implementarea Proiectului „Interconectarea rețelelor de energie electrică dintre Republica Moldova și România, faza II”. Deși termenul limită pentru debursarea fondurilor a fost stabilit pentru data de 30.06.2026, entitățile responsabile înregistrează un progres nesemnificativ în atragerea fondurilor externe aprobate, fiind constatat de audit un nivel de absorbție a mijloacelor financiare de doar 1,3%, la situația din 31.12.2025 fiind debursată suma de numai 401,5 mii euro. Potrivit explicațiilor UIP, nivelul redus de debursare și de implementare a proiectului a fost influențat în principal de:

- complexitatea procesului de identificare a proprietarilor și utilizatorilor de terenuri;
- modificările din Legea exproprierii la 12 decembrie 2024²⁸, care au impus actualizarea listelor persoanelor afectate de proiect urmând să beneficieze de despăgubiri, 28% din acestea provin din categorii cu excepții²⁹ și persoane vulnerabile.

Aceste circumstanțe au generat costuri suplimentare pentru deservirea împrumutului recreditat din surse externe. Astfel, beneficiarul a achitat către creditorul extern o sumă totală de 408,74 mii euro, din care comisionul unic de 308,0 mii euro, comisionul de angajament pentru fonduri neutilizate de 95,04 mii euro și dobânda de 5,7 mii euro. Suma totală achitată depășește volumul resurselor valorificate efectiv în proiect (401,5 mii euro) până la finele anului 2025.

➤ ***Cu privire la Proiectul „Construcția Penitenciarului din mun. Chișinău (Penitenciarul nr.13)”, beneficiar Ministerul Justiției (nivelul de debursare 1,91%)***

Pentru implementarea Proiectului „Construcția Penitenciarului din mun. Chișinău”, în anul 2013 a fost contractat un împrumut extern în valoare totală de 49,0 mil. euro. În conformitate cu prevederile Acordului-cadru de împrumut, debursarea primei tranșe urma să aibă loc în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a acestuia. O condiție obligatorie pentru debursare a constituit contractarea Companiei de asistență tehnică pentru Unitatea de Implementare a Proiectului (UIP), menită să sprijine UIP inclusiv la contractarea Companiei de proiectare a noului penitenciar.

Auditul constată că implementarea Proiectului „Construcția Penitenciarului din Chișinău” înregistrează întârzieri majore față de termenele stabilite în Acordul de împrumut. Aceste rețineri au fost cauzate de mai mulți factori: i) procedura complexă de instituire a UIP și desemnare a membrilor acesteia; ii) tergiversarea contractării Companiei de asistență tehnică, aceasta fiind contractată abia după desfășurarea a trei licitații consecutive pe o perioadă de aproximativ 12 luni, fapt ce a generat suspendarea temporară a plăților de către banca creditoare; iii) necesitatea revizuirii și actualizării bugetului planificat pentru lucrările de construcție, drept urmare costul total estimat al proiectului fiind majorat de la 54,6 mil. euro la 74,6 mil. euro.

Toate aceste deficiențe au condus la prelungirea de trei ori a termenului de implementare a proiectului, noul termen-limită fiind stabilit pentru data de 31.12.2028.

De asemenea, auditul menționează că rata de debursare a împrumutului este de doar 1,9% la situația din 31.12.2025, fiind utilizate doar 935,5 mii euro din creditul total de 49,0 mil. euro. Un aspect important care necesită a fi menționat este că debursarea celor trei tranșe s-a efectuat la

²⁸ Legea nr. 488 din 08.07.1999 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică (în continuare Legea exproprierii).

²⁹ Cazurile excepționale se referă la următoarele categorii: (i) proprietarul/moștenitorul nu poate fi găsit; (ii) absența actelor de proprietate sau a altor documente ori acte de proprietate în procesul de obținere; (iii) proprietarii de terenuri permanenți și temporari au amânat depunerea cererii / primirea despăgubirilor și (iv) propunerea a fost pierdută/trebuie corectată.

rate de dobândă fluctuante și în creștere: tranșa I (120,0 mii euro) a fost debursată în februarie 2016 cu o rată fixă de 0,67%; tranșa a II-a (de 565,5 mii euro) – în iulie 2017 cu o rată fixă de 1,14% iar a III-a tranșă (250,0 mii euro) abia în august 2023, la o rată a dobânzii de 3,78%.

Deși Acordul de împrumut nu prevede aplicarea comisioanelor de nedebersare pentru sumele neutilizate, din bugetul de stat au fost achitate mijloace financiare pentru obligațiile asumate, aferente tranșelor debursate, până la data de 31.12.2025 fiind achitate 502,5 mii euro (435,3 mii euro pentru achitarea sumei principale și 67,2 mii euro pentru dobânda aferentă).

În contextul celor expuse, auditul menționează că implementarea Proiectului „Construcția Penitenciarului din mun. Chișinău” se caracterizează printr-un management inefficient și neconformități în respectarea termenelor contractuale inițiale. Aceste deficiențe au dus la majorarea costului total al proiectului cu 20,0 mil. euro, fapt ce va pune o presiune financiară suplimentară asupra bugetului de stat, având în vedere că proiectul respectiv este finanțat parțial și din contribuția Guvernului.

➤ ***Cu privire la Proiectul „Deșeuri solide în Republica Moldova”, beneficiar Ministerul Mediului (nivelul de debursare 18,8%)***

Pentru implementarea Proiectului „Deșeuri solide în Republica Moldova”, în anul 2023 a fost contractat un împrumut extern în sumă totală de 50,0 mil. euro, inclusiv 25,0 mil. euro din partea BEI și 25,0 mil. euro din partea BERD, termenele limită de debursare fiind 18.10.2028 și, respectiv 19.01.2029.

Verificările de audit atestă că implementarea Proiectului „Deșeuri solide în Republica Moldova” înregistrează întârzieri majore, gradul de debursare a fondurilor fiind de doar 18,8%. Ritmul lent de execuție, cauzat de blocajele în elaborarea studiului de fezabilitate, generează costuri financiare nejustificate pentru bugetul de stat. Deși fondurile nu sunt utilizate, statul a achitat dobânzi și comisioane în sumă totală de 759,42 mii euro, dintre care 475,4 mii euro reprezintă comisionul de angajament pentru banii blocați.

➤ ***Cu privire la Proiectul „Sistemul termoelectric al mun. Bălți, faza II”, beneficiar Ministerul Energiei (nivelul de debursare 29,62%)***

Pentru implementarea Proiectului „Sistemul termoelectric al mun. Bălți”, în anul 2022 a fost contractat un împrumut de stat extern în sumă totală de 15,0 mil. euro, din care: 14,0 mil. euro din sursele BERD și 1,0 mil. euro din Fondul special BERD.

Auditul a constatat că, la situația din 31.12.2025, împrumutul contractat a fost debursat la un nivel de 29,62% (sau 4,4 mil. euro din totalul de 15,0 mil. euro contractate), termenul-limită de debursare fiind 31.12.2027. La finele anului 2025, soldul datoriei pentru împrumutul dat a constituit circa 4,1 mil. euro, în condițiile în care suma totală debursată a fost de 4,4 mil. euro, iar suma principală rambursată a constituit 342,7 mii euro. Totodată, cheltuielile aferente au însumat: dobânzi – 489,7 mii euro, și comisioane – 329,8 mii euro (inclusiv comisionul de angajament – 46,5 mii euro), soldul nedebersat fiind de 10,55 mil. euro.

Potrivit explicațiilor SA „CET-Nord”, tergiversarea termenelor de implementare a Proiectului „Sistemul termoelectric al mun. Bălți (SA „CET-Nord”), faza II”, a fost generată de dificultăți specifice componentelor investiționale:

Componenta 1: Furnizarea și instalarea punctelor termice individuale (PTI) la 166 de blocuri locative și construcția sistemului de distribuție pe orizontală a agentului termic și apei calde în 296 de blocuri locative. Deficiențele au fost cauzate de obținerea tardivă a Deciziei Consiliului Municipal Bălți privind modernizarea sistemului intern de distribuție în blocurile gestionate de

Î.M. „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, precum și de lipsa unui mecanism financiar de sprijin pentru acoperirea cheltuielilor consumatorilor pentru conectare la sistemul modernizat de încălzire, în special pentru persoanele social-vulnerabile cu venituri mici;

Componenta 2: Construcția acumulatorului de energie termică. Procesul a fost întârziat de necesitatea redimensionării capacității de stocare a acumulatorului în raport cu necesitățile tehnologice reale ale SA „CET-Nord”;

Componenta 3: Modernizarea instalațiilor de tratare a apei. Întârzierile au fost determinate de dificultatea identificării unei soluții tehnologice adecvate. Schemele inițiale propuse de consultanți în anul 2023 au fost respinse de entitate deoarece nu asigurau parametri fizico-chimici necesari pentru alimentarea cazanelor. Soluția potrivită a fost identificată abia în primăvara anului 2024, în urma reevaluării tehnice și a preluării bunelor practici europene (Lituania), urmând inițierea proiectării;

Componenta 4: Implementarea sistemului SCADA și a softului GIS. Blocajul a fost generat de condiția BERD de a aproba documentația de atribuire doar după ajustarea și justificarea integrală a Planului de procurări pe întreg proiectul investițional. Lansarea licitației a fost condiționată de finalizarea corelării cerințelor tehnice și financiare solicitate de bancă.

Auditul menționează că, în conformitate cu prevederile HG nr. 377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe, Cancelaria de Stat este responsabilă de mecanismul de coordonare și management al asistenței externe și îndeplinește rolul de punct unic de contact/control în relația cu partenerii externi de dezvoltare privind finanțarea, extinderea, restructurarea, suspendarea proiectelor/programelor de asistență externă sau alte modificări necesare pentru proiectele și programele de asistență externă.

Totodată, conform prevederilor HG nr. 1070/2023 privind instituirea CIPS, „toate propunerile de modificare, extindere sau finalizare înainte de termen a proiectelor de asistență externă, urmează a fi aprobate de către CIPS”.

4.1.3. Se reiterează problema privind evoluția ascendentă a soldului datoriei externe a Republicii Moldova față de Federația Rusă, din contul penalităților calculate conform Acordului de împrumut și incluse în sold, a cărei onorare este suspendată din cauza măsurilor restrictive internaționale.

Potrivit datelor MF analizate de audit, soldul datoriei față de acest creditor este în creștere, constituind 17,23 mil. dolari SUA la data de 31.12.2025. Din această sumă, 95,87 mii dolari SUA reprezintă dobânda acumulată, iar 2,64 mil. dolari SUA constituie penalitatea totală calculată de la ridicarea moratoriului, dintre care 0,9 mil. dolari SUA reprezintă penalitatea calculată pentru anul 2025.

Auditul menționează că, în conformitate cu programul susținut de FMI prin mecanismul extins de creditare (ECF) și mecanismul de finanțare extinsă (EFF), unul dintre indicatorii de performanță cantitativă, care trebuie respectați de RM, este de a nu acumula/admite arierate la plățile externe. Memorandumul prevede plafonul privind acumularea arieratelor la plățile externe, care se aplică pe întreaga durată a programului. Totodată, plafonul respectiv nu se va aplica față de arieratele la plata datoriei externe care vor rezulta din renegocierea datoriei externe cu creditorii externi, inclusiv cu Clubul de la Paris, și, în mod specific, față de arieratele la plățile externe în cazul în care creditorul este de acord cu stoparea plăților pe parcursul negocierilor.

Totodată, în conformitate cu Memorandumul tehnic de înțelegere încheiat cu FMI, obligațiile privind plățile externe pentru care creditorul a extins moratoriul sau în cazul cărora

plățile se transferă într-un cont fiduciar (escrow) din cauza riscurilor de blocare a rambursărilor de către băncile corespondente, în contextul criteriului de performanță prevăzut de memorandum nu se consideră arierate. Menționăm că, având în vedere imposibilitatea efectuării ultimelor plăți scadente la data de 01.03.2022 și de 01.09.2022, conform graficului de rambursare din Acordul bilateral încheiat între RM și Federația Rusă din 27.11.2006, din cauza măsurilor restrictive internaționale aplicate Federației Ruse și în scopul întrunirii criteriilor de performanță și a țințelor indicative din Memorandumul încheiat cu FMI, a fost creat un astfel de cont la BNM, cu condiția ca: i) nicio persoană terță, inclusiv MF, să nu poată utiliza mijloacele financiare din contul respectiv în alte scopuri decât achitarea obligațiilor formate în temeiul Acordului bilateral; ii) mijloacele acumulate în cont să fie utilizate cu respectarea măsurilor restrictive internaționale; iii) mijloacele acumulate în cont vor putea fi restituite MF doar dacă există dovezi privind achitarea sau stingerea obligațiilor conform Acordului bilateral prin alte mecanisme sau dacă mijloacele urmează a fi transferate într-un alt cont cu același scop. Menționăm că, în contul respectiv a fost rezervată suma de 14,59 mil. dolari SUA, aferentă datoriei RM față de Federația Rusă calculată și neachitată până la data 30.01.2023, când a fost decisă încetarea moratoriului instituit, iar penalitatea se calculează de MF în conformitate cu art. 7 din Acordul de împrumut încheiat între Federația Rusă și RM, și se înregistrează în contul soldului datoriei.

Auditul menționează că acțiunile întreprinse de MF sunt conforme cu prevederile Memorandumului cu FMI, asigurând evitarea declanșării clauzelor de neîndeplinire a obligațiilor externe.

4.2. Evaluarea conformității procesului de monitorizare a recuperării creanțelor de la băncile în proces de lichidare cu procedurile și atribuțiile legal stabilite

Verificările de audit au constatat că diminuarea soldului creanțelor aferente băncilor în proces de lichidare a fost determinată, în mod preponderent, de anularea creanței unei bănci ca urmare a încetării procesului de lichidare și radierii acesteia din Registrul persoanelor juridice, încasările efective în anul 2025 constituind doar 65,45 mil. lei. Această situație menține o presiune semnificativă asupra bugetului de stat pe termen lung, întrucât nerecuperarea creanțelor respective obligă statul să acopere deficitul de lichiditate prin emisiuni și deserviri constante de VMS. Acest mecanism limitează direct spațiul fiscal destinat programelor de dezvoltare. Cauza principală a acestei evoluții rezidă în factorii independenți de managementul MF, cum ar fi: blocajele în executarea silită a activelor și tergiversarea proceselor în instanțele de judecată.

➤ Istoricul formării creanțelor aferente băncilor în proces de lichidare

În scopul executării prevederilor Legii nr. 190/2011³⁰, MF a emis în anul 2012 VMS în sumă totală de 428,5 mil. lei, pentru transmiterea acestora către „Banca de Economii” SA, în scopul preluării creanței acesteia față de BC „Investprivatbank” SA (aflată în proces de lichidare), cu condiția răscumpărării trimestriale în rate până la 30.12.2015.

Ulterior, în perioada 2014-2015, sistemul bancar al RM a fost afectat de o criză financiară majoră, care a implicat instituțiile bancare „Banca de Economii” SA, BC „Banca Socială” SA și BC „Unibank” SA. În vederea asigurării stabilității sistemului financiar și prevenirii riscurilor sistemice, prin Hotărârea Guvernului nr. 938/2014 și, ulterior, prin Hotărârea Guvernului nr. 124/2015, a fost acceptată emiterea garanțiilor de stat pentru creditele de urgență acordate de BNM băncilor licențiate, în sume de până la 9.500,0 mil. lei și, respectiv, 5.340,0 mil. lei. Ulterior, ca urmare a intrării băncilor licențiate în procedură de lichidare, creditele acordate nu au putut fi

³⁰ Legea nr. 190 din 30.09.2011 privind unele măsuri suplimentare de asigurare a stabilității financiare (în continuare – Legea nr. 190/2011).

rambursate de către acestea, condiții în care statul a fost obligat să execute garanțiile acordate. Astfel, pentru onorarea obligațiilor rezultate din executarea garanțiilor de stat, în conformitate cu prevederile Legii nr. 235/2016³¹, MF a fost autorizat să emită și să transmită BNM, pentru plasare în portofoliul său, OS în sumă totală de 13.341,2 mil. lei, care reprezintă suma creditelor neachitate de către băncile în proces de lichidare la data emiterii OS respective. Aceste OS au fost emise pe un termen de 25 de ani, iar dobânzile aferente sunt achitate semianual, în conformitate cu un grafic prestabilit. Diminuarea datoriei față de BNM are loc prin răscumpărarea de către MF a VMS scadente. Prin acest mecanism, obligațiile rezultate din creditele de urgență garantate de stat au fost transformate în datorie de stat pe termen lung, rambursabilă din bugetul de stat pe o perioadă de până la 25 de ani.

4.2.1. Procesul de recuperare a creanțelor aferente băncilor în proces de lichidare este influențat în principal de durata îndelungată a procedurilor judiciare, dificultățile în identificarea și confiscarea activelor, precum și de insolvabilitatea unor debitori.

În paralel cu mecanismul de răscumpărare de către MF a VMS scadente, plasate în portofoliul BNM, au fost inițiate acțiuni de recuperare a activelor compromise în cadrul procedurilor de lichidare a băncilor menționate. Procesul de recuperare este realizat prin intermediul lichidatorilor desemnați de BNM, în cooperare cu instituțiile competente, inclusiv CNA și PA a RM. Recuperarea activelor se realizează prin mai multe mecanisme, inclusiv încasări aferente creditelor acordate anterior, valorificarea activelor proprii ale băncilor, valorificarea bunurilor preluate în posesie, precum și prin executarea titlurilor executorii și aplicarea procedurilor de insolvabilitate.

Potrivit datelor raportate de către lichidatorii băncilor, la situația din 31.12.2025, valoarea totală a sumelor recuperate în cadrul procedurilor de lichidare a băncilor („Banca de Economii” SA, BC „Banca Socială” SA și BC „Unibank” SA) a constituit 3.066,08 mil. lei, din care 2.929,8 mil. lei (95,6%) au fost redirecționate pentru rambursarea creditelor de urgență, ceea ce reflectă prioritatea acordată stingerii obligațiilor financiare generate de intervențiile în stabilizarea sistemului bancar. Din suma totală (2.929,8 mil. lei) care a fost redirecționată pentru rambursarea creditelor de urgență, 2.140,4 mil. lei (73,05%) au fost achitate la bugetul de stat pentru stingerea creanțelor față de MF, ca urmare a plăților efectuate în temeiul garanțiilor de stat pentru garantarea creditelor de urgență acordate de BNM. *Informații detaliate per fiecare bancă se prezintă în Tabelul nr. 6.*

Tabelul nr. 6

Recuperarea activelor compromise la situația din 31.12.2025

mii lei

Nr. crt.	Denumirea indicatorului	„Banca de economii” SA	BC „Banca Socială” SA	BC „Unibank” SA	Total
1	Încasări aferente creditelor	297.519,45	571.722,10	117.133,94	986.375,49
2	Recuperări din vânzarea activelor proprii	280.376,20	121.442,80	41.586,27	443.405,27
3	Recuperări din vânzarea activelor luate în posesie	129.080,07	56.981,50	19.532,98	205.594,55
4	Altele (titluri executorii, proceduri de insolvabilitate a debitorilor ș.a)	1.210.325,34	193.695,90	26.682,11	1.430.703,35
Total încasări		1.917.301,06	943.842,30	204.935,30	3.066.078,66
Rambursarea creditului de urgență*, din care:		1.672.044,80	911.843,40	345.901,00	2.929.789,20

³¹ Legea nr. 235 din 03.10.2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr. 101 din 1 aprilie 2015.

1	Credite acordate băncilor de către BNM până la numirea lichidatorului*	196.044,80	309.843,40	283.501,00	789.389,20
2	Creașțele MF, ca urmare a plăților efectuate sau care urmează a fi efectuate în temeiul garanțiilor de stat sau gajării VMS pentru garantarea creditelor de urgență acordate de BNM	1.476.000,00	602.000,00	62.400,00	2.140.400,00
*inclusiv dobânzile achitate conform condițiilor contractuale ale creditelor de urgență					

Sursa: Informațiile lunare prezentate de lichidatorii băncilor în adresa MF referitor la mersul și cuantumul mijloacelor financiare recuperate.

Datele din tabel relevă că ponderea semnificativă (47%, sau 1.430,7 mil. lei) în procesul de recuperare a activelor băncilor în proces de lichidare revine încasărilor rezultate din procesele judiciare (titluri executorii, proceduri de insolabilitate a debitorilor etc.), ceea ce indică asupra unui proces de recuperare de durată. Analiza comparativă a informațiilor referitoare la creanțele aflate în litigiu, dosarele penale, procedurile de insolabilitate și titlurile executorii, precum și încasările efective realizate din rambursarea creditelor, valorificarea activelor și executarea silită, a permis auditului să evalueze nivelul de recuperare a creanțelor, identificarea principalelor surse de încasări și determinarea contribuției fiecărei bănci în procesul de recuperare. Totodată, rezultatele analizei oferă o imagine de ansamblu asupra eficienței mecanismelor utilizate pentru recuperarea sumelor prin intermediul instanțelor judecătorești și în proces de executare. *Rezultatele analizei se prezintă în detaliu în Tabelul nr. 7.*

Tabelul nr. 7

Informații privind recuperarea activelor băncilor în proces de lichidare, la situația din 31.12.2025

Nr. crt.	Denumire	„Banca de Economii” SA		BC „Banca Socială” SA		BC „Unibank” SA		Total	
		nr.	suma, mii lei	nr.	suma, mii lei	nr.	suma, mii lei	nr.	suma, mii lei
1	Acțiuni aflate în examinare în instanțele de judecată, înaintate de lichidator	6	301.732,13	22	489.587,20	3	3.048.244,69	31	3.839.564,02
2	Dosare penale intentate	36	41.350.711,88	18	14.875.779,10	10	3.086.660,40	64	59.313.151,38
3	Debitori aflați în procedura de insolabilitate (suma validată care urmează a fi încasată)	40	1.262.789,66	46	493.749,60	14	36.614,56	100	1.793.153,82
Total			42.915.233,67		15.859.115,90		6.171.519,65		64.945.869,22
Informații privind titlurile executorii									
<i>(de la data retragerii licenței - ultima dată gestionată)</i>									
4	Titluri executorii aflate la executare (valoarea titlului executoriu la data înaintării spre executare)	118	5.932.013,25	200	957.768,10	34	85.810,43	352	6.975.591,78
5	Titluri executorii executate parțial	35	4.727,33	151	105.963,60	11	26.773,83	197	137.464,76
6	Titluri executorii executate total	100	875.856,68	114	48.192,10	100	10.767,02	314	934.815,80
7	Titluri executorii remise băncii fără executare			12	14.334.050,10	20	311.659,30	32	14.645.709,40

Sursa: Date sintetizate de către echipa de audit în baza Informațiilor privind recuperarea activelor băncilor în proces de lichidare, publicate pe paginile web oficiale ale acestora: <http://www.bem.md>³²; <http://bancasociala.md>³³; <http://www.unibank.md>³⁴, accesate la data: 10.03.2026, 13.03.2026, 16.03.2026 și 18.03.2026.

³² http://www.bem.md/files/files/Divulgare/12%20Tabel%2031_12_2025%20modificat.pdf

³³ http://bancasociala.md/files/tab%2031_12_2025.pdf

³⁴ http://www.unibank.md/files/files/Tabel%2031_12_2025.pdf

Analiza structurii creanțelor aflate în litigiu indică o probabilitate redusă de recuperare integrală a acestora, având în vedere că peste 90% din valoarea totală este asociată dosarelor penale intentate (64 dosare – circa 59,3 mlrd. lei), aceste proceduri fiind caracterizate prin durată extinsă și grad redus de recuperare. În același timp, există 100 de debitori aflați în procedură de insolabilitate, pentru care suma validată spre recuperare constituie aproximativ 1,8 mlrd. lei. Recuperarea acestor sume depinde de disponibilitatea masei debitoare și de durata procedurilor de insolabilitate.

Un alt instrument juridic important îl constituie titlurile executorii, în baza hotărârilor judecătorești definitive ce permit executarea silită a obligațiilor financiare. Astfel, potrivit datelor analizate de audit, la situația din 31.12.2025, în proces de executare se aflau 352 titluri executorii cu valoarea totală de aproximativ 7,0 mlrd. lei, au fost executate integral 314 titluri executorii, acestea generând recuperări de aproximativ 934,8 mil. lei, iar executate parțial au fost 197 titluri executorii, care au generat recuperări de aproximativ 137,5 mil. lei. Suma totală recuperată constituie aproximativ 1.072,3 mil. lei. Dacă raportăm suma totală recuperată (1.072,3 mil. lei) la prejudiciul total estimat (68.081,9 mil. lei)³⁵, rezultă o rată de recuperare de aproximativ 1,58%, ceea ce indică o eficiență relativ redusă a proceselor de recuperare a activelor băncilor în proces de lichidare. Acest nivel scăzut poate fi explicat prin mai mulți factori, precum durata îndelungată a procedurilor judiciare, dificultățile în identificarea și confiscarea activelor, precum și insolabilitatea unor debitori. Dificultățile semnificative în procesul de recuperare a creanțelor sunt generate și de titlurile executorii remise fără executare, a căror valoare constituie peste 14,6 mlrd. lei.

De asemenea, auditul scoate în evidență și faptul că BC „Banca Socială” SA și BC „Unibank” SA în anul 2025 nu au efectuat transferuri către MF în vederea stingerii creanțelor. Potrivit explicațiilor lichidatorilor, în cazul BC „Banca Socială” SA, *„încasările nu au atins nivelul planificat din cauza nefinalizării unui șir de tranzacții de comercializare a activelor băncii (lipsa cumpărătorilor, contestarea rezultatelor licitațiilor de vânzare a activelor/bunurilor băncii etc.)*, iar în cazul BC „Unibank” SA, *„volumul încasărilor a acoperit doar cheltuielile operaționale curente aferente procesului de lichidare, iar neexecutarea prognozei privind plățile către MF pentru anul 2025 a fost cauzată de factori externi, independenți de voința băncii (tergiversarea procedurilor judiciare: amânarea ședințelor, recuzarea judecătorilor etc.)*. Totodată, conform prognozei prezentate de lichidator, încasările până la lichidarea BC „Banca Socială” SA vor constitui 112,78 mil. lei, inclusiv suma estimativă a mijloacelor bănești ce urmează a fi transferate către MF pentru anul 2026 – 17,0 mil. lei, și pentru anul 2027 – 35,0 mil. lei. BC „Unibank” SA în anul 2026 va transfera către MF aproximativ 6,0 mil. lei.

Auditul menționează că, începând cu 15 octombrie 2025, Guvernul a aprobat actualizarea taxelor pentru actele executorului judecătoresc și a costurilor aferente procedurii de executare. În acest context, băncile în proces de lichidare vor fi nevoite să-și achite cheltuielile operaționale aferente proceselor judiciare, care, după cum am menționat anterior, dețin ponderea semnificativă în procesul de recuperare a activelor băncilor în lichidare. De asemenea, analiza de audit relevă și existența unor titluri executorii (32 de titluri executorii) în valoare de peste 14,6 mlrd. lei, care au fost remise băncilor fără a fi executate, pentru care băncile au achitat deja costurile aferente procedurilor de executare, fără anumite recuperări.

³⁵ Dosare penale intentate – 59.313.151,38 mii lei, debitori aflați în insolabilitate – 1.793.153,82 mii lei, titluri executorii aflate la executare – 6.975.591,78 mii lei.

4.2.2. În anul 2025, soldul datoriei băncilor în lichidare s-a diminuat preponderent ca rezultat al anulării creanțelor în urma radierii unei instituții bancare din Registrul de stat al persoanelor juridice, încasările efective în anul 2025 constituind doar 65,45 mil. lei.

Un alt aspect care necesită a fi menționat este și faptul că, o parte din reducerea datoriei a fost realizată prin anularea creanțelor în sumă totală de 345,1 mil. lei aferentă BC „Investprivatbank” SA, ca urmare a încheierii procesului de lichidare din 02.06.2025 și radierii acesteia din Registrul de stat al persoanelor juridice.

Totodată, în perioada 2012-2025, în urma valorificării activelor, BC „Investprivatbank” SA, prin intermediul lichidatorului, a rambursat MF datoria în sumă totală de 83,4 mil. lei, ceea ce reprezintă aproximativ 19,5% în totalul datoriei preluate de MF. *Analiza rambursărilor efectuate de către băncile în proces de lichidare se prezintă în detaliu în Tabelul nr. 8.*

Tabelul nr. 8

Dinamica rambursărilor efectuate de către băncile aflate în proces de lichidare, mil. lei

Băncile supuse lichidării	Datoria inițială preluată	Rambursat total la situația din 31.12.2025	din care în a.2025	Anulată pe parcursul anului 2025	Soldul datoriei la 31.12.2025
„Banca de Economii” SA	9.083,00	1.476,00	60,00		7.607,00 ³⁶
BC „Banca Socială” SA	2.392,00	602,00	0,00		1.790,00
BC „Unibank” SA	1.866,20	62,40	0,00		1.803,80
„Investprivatbank” SA	428,50	83,40	5,45	345,10	0,00
Total	13.769,70	2.223,80	65,45	345,10	11.200,80

Sursa: Informațiile MF privind soldul datoriei băncilor în proces de lichidare față de MF.

Datele prezentate în tabel indică asupra faptului că soldul datoriei rămase la 31.12.2025 reprezintă aproximativ **81% din datoria inițială**, ceea ce relevă în continuare procesul lent de recuperare a creanțelor aferente băncilor în proces de lichidare.

Astfel, soldul datoriei băncilor în proces de lichidare, față de MF, la finele anului 2025 a constituit 11.200,8 mil. lei, fiind în descreștere cu 410,6 mil. lei, în comparație cu finele anului precedent. Totodată, datoria MF față de BNM, la situația din 31.12.2025, a constituit 11.061,2 mil. lei.

Această situație confirmă încă o dată transformarea datoriei istorice într-o povară structurală pentru buget, limitând finanțarea altor politici publice de importanță națională.

4.2.3. Răscumpărarea de către MF a VMS emise pentru executarea obligațiilor derivate din garanțiile de stat exercită presiune continuă asupra bugetului de stat, limitând capacitatea de finanțare a altor sectoare prioritare.

În anul 2025, din portofoliul deținut de BNM, MF a răscumpărat VMS în sumă de 360,0 mil. lei (suma principală). Astfel, la situația din 31.12.2025, datoria MF față de BNM a constituit 11.061,2 mil. lei. Dobânda aferentă răscumpărării VMS, achitată de către MF la situația din 31.12.2025, a constituit 5.464,4 mil. lei, din care 591,3 mil. lei au fost achitate pentru anul 2025.

Analiza graficului de rambursare indică faptul că structura emisiunilor de VMS realizate în anul 2016 a fost proiectată pentru a distribui obligațiile financiare pe o perioadă extinsă de timp, reducând presiunea bugetară pe termen scurt. În acest context auditul evidențiază 2 perioade distincte de achitare a dobânzii: prima perioadă – 2017-2025, când dobânda a fost achitată la o rată

³⁶ Din totalul creanței în sumă de 7.607,0 mil. lei, creanța în sumă de 5.291,26 mil. lei (dispusă încasării conform Titlului executoriu nr.1-439/2017 din 13.04.2023) a fost cesionată de către „Banca de Economii” SA către MF în baza Contractului de cesiune a creanței din 04.06.2025. Cererea MF de înlocuire a succesorului de drepturi a fost admisă prin Încheierea Judecătorei Chișinău din 03.10.2025. Această încheiere a fost atacată cu recurs la data de 20.10.2025, o decizie irevocabilă în acest sens nefiind pronunțată până la finalizarea misiunii de audit. Cauza se află pe rolul instanței de judecată.

nominală anuală de 1,4%, și a doua perioadă – 2026-2041, când dobânda urmează a fi achitată la o rată nominală de 5,3%. *Graficul de răscumpărare a VMS emise în vederea executării obligațiilor MF derivate din garanțiile de stat se prezintă în **Anexa nr. 5** la prezentul Raport de audit.*

Reieșind din graficul de răscumpărare a VMS de către MF și calculelor efectuate de către audit, dobânda care urmează a fi achitată până la răscumpărarea integrală a VMS emise în acest scop constituie 5.718,1 mil. lei, aceste resurse urmând a fi direcționate exclusiv către serviciul datoriei, în detrimentul investițiilor publice și al programelor de dezvoltare socială.

În final, auditul evidențiază riscul ca finalizarea procedurilor de lichidare să elimine orice posibilitate legală de recuperare a creanțelor, consolidând obligația statului de a răscumpăra integral VMS-urile emise din venituri proprii. Această situație confirmă transformarea datoriei istorice într-o cheltuială bugetară certă și fixă, care exercită presiune asupra lichidităților și limitează capacitatea statului de a-și finanța politicile publice. Deși procesul de recuperare este încă în desfășurare, contribuția nesemnificativă a acestuia în raport cu volumul datoriei și dependența de procesele judiciare tergiversate indică necesitatea unei monitorizări riguroase a rambursărilor și identificarea de către organele competente a unor măsuri suplimentare pentru a diminua povara asupra bugetului de stat.

4.3. Evaluarea conformității procesului de acordare și monitorizare de către Ministerul Finanțelor a garanțiilor de stat cu cadrul normativ aplicabil, în vederea minimizării riscurilor de executare/activare și de nerecuperare a creanțelor rezultate

Verificările de audit au constatat că, deși procedurile de acordare a garanțiilor de stat și plafoanele aprobate sunt respectate, mecanismele de monitorizare post-acordare necesită consolidare, în vederea identificării timpurii a riscurilor de nerecuperare a creanțelor și diminuării unui eventual impact negativ asupra bugetului de stat, în condițiile în care creanțele „istorice” s-au transformat în creanțe irecuperabile, ca urmare a insolvabilității și radierii debitorilor garantați din Registrul de stat. În cazul beneficiarilor garantați aflați încă în proces de lichidare, recuperarea creanțelor este limitată, depinzând strict de masa debitoare identificată și de ordinea de prioritate a creditorilor. Totodată, riscul de executare rămâne actual și în cazul garanției de stat pentru împrumutul extern acordat SA „Energocom”. Această situație impune o monitorizare riguroasă a expunerii bugetare și a respectării obligațiilor prevăzute în contractul de garanție, în vederea diminuării riscului de activare a garanției și a eventualului impact bugetar viitor.

4.3.1. Pe parcursul anului 2025, Programul „Prima casă” nu a generat presiuni suplimentare asupra bugetului de stat, în anul auditat nefiind activate garanții de stat noi.

Pentru anul 2025, plafonul garanțiilor de stat interne a fost stabilit la 4.900,0 mil. lei³⁷, cu alocarea a 10,0 mil. lei pentru onorarea acestora în cadrul Programului de stat „Prima casă”. Conform datelor raportate de MF, la situația din 31.12.2025 soldul total al creditelor garantate a constituit 4.460,81 mil. lei, încadrându-se în limitele aprobate prin Legea bugetară anuală.

Auditul menționează că, pe parcursul perioadei auditate, nu au fost activate garanții noi. Mai mult decât atât, ca urmare a recuperării la bugetul de stat a sumei de 0,37 mil. lei din mijloacele dezafectate în anii precedenți, soldul garanțiilor activate și nerecuperate s-a diminuat, la finele anului 2025 constituind 0,35 mil. lei. Astfel, se atestă o tendință pozitivă de reducere a creanțelor statului rezultate din onorarea obligațiilor de garantare.

³⁷ Art. 5 și art. 8 din Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310 din 26.12.2024.

În concluzie, auditul menționează că lipsa activării unor garanții noi în anul 2025 și diminuarea soldului garanțiilor deja executate la 0,35 mil. lei (ca urmare a recuperărilor de 0,37 mil. lei) confirmă faptul că Programul de stat „Prima casă” nu a generat presiuni suplimentare asupra datoriei de stat în perioada auditată. Astfel, expunerea statului rămâne la nivelul unor riscuri controlate, fără a afecta sustenabilitatea financiară pe termen scurt.

4.3.2. Se evidențiază necesitatea monitorizării riguroase a garanției de stat pentru împrumutul extern acordat SA „Energocom”, pentru a evita impactul nefavorabil asupra sustenabilității bugetare în eventualitatea activării acesteia.

În conformitate cu prevederile art. 33 din Legea nr. 419/2006, unul din cazurile excepționale în care se permite emiterea garanțiilor de stat externe este pentru garantarea împrumuturilor externe destinate realizării proiectelor finanțate din surse externe, care prezintă o importanță majoră pentru economia națională.

În acest context, auditul menționează că, la data de 4 februarie 2025, Guvernul RM și Comisia Europeană au semnat Scrisoarea de intenție privind implementarea unui pachet pentru independența energetică a RM, care a avut ca obiectiv îmbunătățirea rezilienței și securității energetice prin investiții și reforme în sectorul energetic, eliminarea oricărei forme de dependență în aprovizionarea cu resurse energetice și accesarea unui suport financiar pentru realizarea obiectivului respectiv. Accesarea suportului financiar prevăzut a impus îndeplinirea unui set de condiționalități, inclusiv dispunerea de către SA „Energocom” a instrumentelor financiare adecvate.

Astfel, în lipsa unui mecanism nou de finanțare, din considerentul că în luna iulie a anului 2025 proiectele anterioare destinate achiziției de gaze naturale în regim de urgență s-au finalizat, CIPS a aprobat propunerea de finanțare pentru achiziția de gaze naturale prin mecanisme de garantare și linii de credit cu BERD.

Drept urmare, prin Legea nr. 162/2025³⁸ s-a aprobat acordarea garanției de stat, în sumă de până la 400,0 mil. euro anual, pentru garantarea împrumutului extern de tip revolving, acordat SA „Energocom” de către BERD, destinat realizării proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”, pe un termen de 5 ani. Emiterea garanției de stat respective implică un angajament contingent al statului, care se va materializa doar în cazul neexecutării obligațiilor de plată de către SA „Energocom”. Împrumutul respectiv prevede acordarea fondurilor în tranșe succesive, în funcție de necesitățile reale pe parcursul derulării proiectului.

Prin derogare de la prevederile Legii nr. 419/2006, garanția de stat va asigura rambursarea integrală a sumei principale a împrumutului garantat de stat și a plăților aferente conform termenelor și condițiilor standard ale BERD³⁹.

Auditul menționează că art. 35 alin. (2) din Legea nr. 419/2006 prevede că beneficiarul garanției de stat este obligat să achite o plată de risc, în mărime de la 5 la 25 la sută din suma care urmează să fie garantată prin garanție de stat. Fiecărui solicitant al garanției de stat, conform practicilor internaționale, îi este atribuită o categorie de risc, notată convențional cu cifre de la 5 la 1, care reflectă situația economico-financiară, conform datelor Bilanțului contabil, Raportului privind rezultatele financiare, Raportului privind fluxul capitalului propriu și Raportului privind fluxul mijloacelor bănești pe anul precedent.

³⁸ Legea nr. 162 din 26.06.2025 privind acordarea garanției de stat pentru împrumutul extern acordat Societății pe Acțiuni „Energocom” de către Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, destinat realizării proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”.

³⁹ Art.36 alin.(3) și (4) și art.38 alin.(1) din Legea nr. 419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

Potrivit Notei de fundamentare cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la acordarea garanției de stat pentru împrumutul extern acordat SA „Energocom”, în urma evaluării riscului în baza metodologiei aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1136/2007⁴⁰, SA „Energocom” a fost calificată în categoria de risc 2.8, fapt ce a determinat o obligație de plată în mărime de 16% din suma garantată. Respectiv, SA „Energocom” urma să achite la bugetul de stat o plată de risc de circa 64,0 mil. euro, sumă care ar fi avut un impact direct asupra tarifelor la gazele naturale și, implicit, asupra consumatorilor finali.

Astfel, în contextul celor expuse și pentru a asigura reducerea presiunii asupra tarifelor la consumatorul final, s-a aprobat, prin derogare de la prevederile cadrului legislativ în domeniu⁴¹, eliberarea SA „Energocom”, cu titlu de excepție, de obligația achitării plății de risc la acordarea garanției de stat, aplicată sumei ce urmează să fie garantată prin garanție de stat.

De asemenea, cu titlu de excepție, s-a permis și eliberarea SA „Energocom” de obligația constituirii gajului sau prezentării altor garanții la acordarea garanției de stat pentru garantarea rambursării împrumutului extern și a plăților aferente către BERD, destinate realizării proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”⁴².

Auditul menționează că, conform metodologiei, la categoria de risc 2.8 sunt atribuiți *„solicitanții garanției de stat care au o situație financiară și o istorie de credit relativ bună, dar pot avea probleme legate de fluxul financiar; capacitatea de rambursare a angajamentelor este suficientă, dar pot apărea iregularități la plata datoriei către creditor”*.

La fel, prin derogare de la prevederile Codului fiscal, ale Codului vamal, ale Legii nr. 172/2014⁴³ și ale Legii nr. 1540/1998⁴⁴, importurile de gaze naturale și/sau de energie electrică destinate implementării proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”, pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu public impuse în conformitate cu Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică, se scutesc de TVA fără drept de deducere, de accize, de taxa vamală și de taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului.

În conformitate cu Legea bugetului de stat pentru anul 2025⁴⁵, *„soldul garanțiilor de stat externe nu va depăși suma de 7.840,0 mil. lei (echivalentul a 400,0 mil. euro)”*.

Astfel, potrivit datelor raportate de MF, soldul garanțiilor de stat externe acordate, la situația din 31.12.2025, a constituit 2.028,11 mil. lei (sau echivalentul a 120,77 mil. dolari SUA). Pe parcursul anului 2025, creditorul nu a înaintat cereri de executare a garanției de stat.

Auditul menționează că, potrivit art. 39 din Legea nr. 419/2006, *„suma solicitată și susceptibilă plății în temeiul garanției de stat devine datorie de stat din momentul în care creditorul înaintează o cerere de executare, conform prevederilor normative, și ale contractului de garanție de stat încheiat, care duce la apariția obligației statului de a executa garanția de stat”*.

Deși acest mecanism a fost aplicat cu scopul de a reduce impactul direct asupra tarifelor la gazele naturale și, implicit, asupra consumatorilor finali, auditul evidențiază riscul ca acordarea garanției de stat în condiții derogatorii, fără perceperea plății de risc și fără constituirea garanțiilor reale, să conducă la activarea garanției de stat și onorarea unor obligații ale SA „Energocom”

⁴⁰ Hotărârea Guvernului nr. 1136 din 18.10.2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr. 419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

⁴¹ Art.35 alin.(2) din Legea nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

⁴² Prin derogare de la prevederile art.40 alin.(3) din Legea nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.

⁴³ Legea nr.172 din 25.07.2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor (cu modificările și completările ulterioare).

⁴⁴ Legea nr. 1540 din 25.02.1998 privind plata pentru poluarea mediului.

⁴⁵ Art. 8 din Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310 din 26.12.2024.

semnificative pentru bugetul de stat, cu impact negativ asupra sustenabilității datoriei de stat și a disciplinei financiare.

În final, auditul evidențiază necesitatea monitorizării riscurilor aferente garanției de stat acordate pentru împrumutul extern contractat de SA „Energocom”. Aceasta implică urmărirea respectării obligațiilor prevăzute în contractul de garanție și a informațiilor privind capacitatea de onorare a plăților, în limita competențelor MF. Materializarea riscului de executare a garanției ar putea genera obligații suplimentare pentru buget, cu impact direct asupra resurselor disponibile. În acest context, se impune consolidarea monitorizării expunerii bugetare, aferente garanției de stat externe respective, în vederea identificării timpurii a riscurilor și a întreprinderii măsurilor prevăzute de cadrul contractual și normativ aplicabil.

4.3.3. Anularea datoriilor unor debitori garantați ca urmare a încetării procesului de lichidare, a generat pierderi definitive de 458,5 mil. lei pentru bugetul de stat în perioada 2023-2025.

Potrivit datelor raportate de MF, datoria debitorilor garantați față de MF la finele anului 2025 a constituit circa 24,4 mil. lei, fiind în totalitate cu termenul de achitare expirat. *Informații privind soldul datoriilor debitorilor garantați față de MF, la finele anului 2025, se prezintă în Tabelul nr. 9.*

Tabelul nr. 9

Sinteza datoriilor debitorilor garantați față de Ministerul Finanțelor, conform situației din 31.12.2025⁴⁶

Nr. crt.	Denumirea debitorului garantat	mii u.m.	Soldul datoriei, integral cu termenul de achitare expirat, la 01.01.2025	Datorii anulate pe parcursul a. 2025	Soldul datoriei, integral cu termenul de achitare expirat, la 01.01.2026
1.	SA „Flemingo-96” Nr.03-3/11-35 din 07.03.1996	lei	2.418.534,55		2.418.534,55
Total pentru împrumuturi interne garantate		lei	2.418.534,55		2.418.534,55
1.	„Vininvest” SRL Nr.235 din 03.10.1994	dol. SUA	1.381.683,86	1.381.683,86	
		Euro	1.232.728,10	1.232.728,10	
2.	SA „Termocom” Nr.315 din 19.05.1995	dol. SUA	64.013,26		64.013,26
		Euro	325.977,75		325.977,75
3.	IS „Moldtranselectro”	dol. SUA	863.174,00		863.174,00
Total pentru împrumuturi externe garantate		dol. SUA	2.308.871,12	1.381.683,86	927.187,26
		Euro	1.558.705,85	1.232.728,10	325.977,75
		lei	72.765.405,50	50.754.390,89	22.011.014,61
TOTAL		lei	75.183.940,05	50.754.390,89	24.429.549,16

Sursa: Raportul privind datoriile debitorilor garantați față de MF pe împrumuturile externe și interne acordate sub garanția de stat, la situația din 31.12.2025.

Analiza datelor din tabel relevă o diminuare a soldului datoriei debitorilor garantați cu 50,75 mil. lei față de exercițiul bugetar precedent, scădere determinată exclusiv de radierea din evidențele MF a datoriei în sumă de 50,75 mil. lei ca urmare a încetării procesului de lichidare a unui agent economic și radierii acestuia din Registrul de stat al persoanelor juridice. Prin urmare, diminuarea datoriilor nu reflectă o recuperare efectivă de mijloace bănești la bugetul de stat, ci

⁴⁶ Cu excepția garanțiilor acordate în cadrul Programului de stat „Prima casă”.

rezultă din ajustarea/anularea datoriilor în contextul procedurilor legale aferente debitorului garantat. Totodată, soldul restant de 24,4 mil. lei, fiind integral cu termen de achitare expirat, necesită monitorizare în continuare și aplicarea măsurilor prevăzute de cadrul normativ, în vederea valorificării posibilităților legale de recuperare a creanțelor.

La fel, auditul constată caracterul repetitiv al situațiilor în care datoriile aferente debitorilor garantați au fost anulate ca urmare a procedurilor legale aplicabile. Astfel, în anul 2023 a fost radiată o datorie semnificativă în sumă de 407,8 mil. lei, iar în perioada 2023-2025 valoarea totală a datoriilor anulate a depășit 458,5 mil. lei. Această situație evidențiază riscuri semnificative de nerecuperare a datoriilor statului în cazul debitorilor garantați aflați în proces de lichidare/insolvabilitate, recuperarea acestora fiind condiționată de existența activelor disponibile, de ordinea legală de achitare a datoriilor și de acțiunile întreprinse în cadrul procedurilor respective.

Auditul menționează că, în conformitate cu prevederile cadrului normativ⁴⁷, radierea/casarea datoriilor debitorilor garantați din Raportul privind datoriile debitorilor garantați față de MF se efectuează în baza ordinului ministrului finanțelor, întocmit în temeiul hotărârilor judecătorești respective și/sau al deciziei ASP privind radierea persoanei juridice din Registrul de stat al persoanelor juridice. Verificările de audit în acest sens nu au relevat neconformități, MF asigurând stingerea și radierea datoriei respective în conformitate cu cadrul normativ aplicabil în vigoare.

Astfel, în scopul protejării resurselor bugetare și prevenirii acumulării de restanțe la bugetul de stat, se cere, din partea MF, monitorizarea continuă și eficientizarea măsurilor de responsabilizare a debitorilor garantați care își desfășoară activitatea în regim ordinar.

4.4. Evaluarea conformității procesului de recreditare a împrumuturilor cu cadrul legal, inclusiv a suficienței acțiunilor întreprinse pentru recuperarea sumelor recreditate în vederea asigurării sustenabilității mecanismului de recreditare.

Verificările de audit au stabilit că Ministerul Finanțelor a asigurat conformitatea cu cadrul legal a procesului aferent recreditării împrumuturilor, cu excepția unor aspecte problematice care sunt expuse în continuare. Deși se atestă o diminuare a soldului datoriilor cu termenul de achitare expirat aferente beneficiarilor recreditați, această evoluție a fost determinată semnificativ de aplicarea legală a instrumentelor de reșalonare sau de anularea obligațiilor ca urmare a finalizării proceselor de insolvabilitate și doar parțial de încasările reale (de numai 1,2 mil. lei). Cauza principală a nivelului redus de recuperare rezidă în faptul că o pondere semnificativă a beneficiarilor recreditați care înregistrează restanțe se află în proces de insolvabilitate sau de lichidare. Nerecuperarea datoriilor cu termenul de achitare expirat de la beneficiarii recreditării nu eliberează statul de obligația de a-și onora plățile aferente împrumuturilor externe contractate, acestea fiind asigurate din bugetul de stat, ceea ce poate genera presiuni suplimentare asupra bugetului de stat.

Potrivit datelor raportate de MF, pe parcursul anului 2025, pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe au fost recreditate împrumuturi în valoare de cca 2.316,4 mil. lei, din care cca 1.448,0 mil. lei au fost recreditate din mijloacele circulante acumulate. Prin intermediul MF au fost recreditate împrumuturi în valoare de circa 686,8 mil. lei (29,6%), prin OGPAE – circa 1.476,7 mil. lei (63,8%), prin IP ODA – circa 71,5 mil. lei (3,1%), și prin UCIP FIDA – circa 81,4

⁴⁷ Pct. 5¹ din Regulamentul privind raportarea debitorilor garantați față de MF, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1136/2007.

mil. lei (3,5%). *Informații cu privire la împrumuturile recreditate pe parcursul anului 2025, în aspectul creditorilor se prezintă în detaliu în **Anexa nr. 6** la Raportul de audit.*

Pe parcursul anului au fost rambursate împrumuturi recreditate în sumă totală de 1.839,4 mil. lei, 2,5 mil. dolari SUA, 260,0 mil. euro și 44,6 mil. yen japonezi (echivalentul a cca 6.956,9 mil. lei), din care: i) pentru împrumuturile recreditate prin intermediul MF au fost rambursate 0,3 mil. lei, 1,0 mil. dolari SUA, 241,3 mil. euro și 44,6 mil. yen japonezi; ii) pentru împrumuturile recreditate prin intermediul OGPAE – 1.768,1 mil. lei, 1,5 mil. dolari SUA și 18,3 mil. euro; iii) pentru împrumuturile recreditate prin intermediul UCIP FIDA – 68,9 mil. lei, 0,05 mil. dolari SUA și 0,4 mil. euro; iv) pentru împrumuturile recreditate prin IP ODA – 2,1 mil. lei și 0,3 mii euro.

Soldul datoriei beneficiarilor recreditați la situația din 31.12.2025 a constituit 8.454,5 mil. lei, din care 146,2 mil. lei sunt cu termenul de achitare expirat. *Informații detaliate se prezintă în Tabelul nr. 10.*

Tabelul nr. 10

Soldul datoriilor beneficiarilor recreditați la situația din 31.12.2025

Beneficiari	Nr. beneficiarilor	Soldul datoriei la 31.12.2025, mil. lei	Pondere în totalul datoriei, %	Inclusiv cu termenul de achitare expirat, mil. lei	Pondere în totalul datoriei, %
1. Agenți economici, din care:	29	3.196,0	37,8	130,6	89,3
- Întreprinderi care activează în regim ordinar	14	2.997,8	35,5	4,8	3,3
- Întreprinderi care se află în proces de insolabilitate	9	116,7	1,38	44,2	30,2
- Întreprinderi care sunt în incapacitate de plată	4	71,7	0,8	71,7	49,0
- Întreprinderi care lipsesc din Registrul de stat al persoanelor juridice	2	9,8	0,1	9,8	6,7
2. Autorități ale administrației publice locale	22	356,2	4,2	14,1	9,7
3. Bănci, organizații de creditare nebankare și asociații de economii și împrumut	17	4.902,3	58,0	1,5	1,0
Total	68	8.454,5	100,0	146,2	100,0

Sursa: Informații generalizate de audit în baza Rapoartelor prezentate de MF.

Analiza portofoliului de recreditare scoate în evidență o vulnerabilitate critică: deși 58% din datorii sunt gestionate de instituții financiare cu o disciplină de plată bună, segmentul agenților economici (37,8% din sold) generează **89,3% din totalul datoriilor expirate**.

Riscul de nerecuperare este accentuat de faptul că o parte semnificativă a soldului datoriilor cu termen de achitare expirat este aferentă unor entități aflate în proceduri de insolabilitate, în incapacitate de plată sau radiate din Registrul de stat al persoanelor juridice, suma respectivă depășind 198,0 mil. lei. În cazul acestor debitori, recuperarea creanțelor este dificilă și depinde de cadrul legal aplicabil, de existența activelor disponibile și de rezultatul procedurilor de insolabilitate/lichidare. Neachitarea datoriilor de către beneficiarii recreditați nu anulează obligația statului de a-și onora plățile aferente împrumuturilor externe contractate. Aceste sume urmează a fi achitate din bugetul de stat, riscând să creeze dezechilibre financiare suplimentare. *Soldul datoriilor beneficiarilor recreditați, inclusiv a celor cu termenul de achitare expirat, se prezintă în **Anexa nr. 7** la Raportul de audit.*

Un aspect relevant care necesită a fi evidențiat rezidă în faptul că, similar creanțelor beneficiarilor garantați, diminuarea datoriei beneficiarilor recreditați a fost generată, în mod semnificativ, de anularea obligațiilor în urma încetării proceselor de insolabilitate și de reeșalonarea termenelor de plată, și nu exclusiv de rambursările efective.

În acest context, auditul evidențiază situația critică a ÎS „CFM” privind împrumutul recreditat pentru achiziția de locomotive și restructurarea infrastructurii. Deși datoria a fost reeșalonată prin 8 Amendamente succesive, pentru a asigura continuitatea operațională și deblocarea fondurilor de la creditorul extern (BERD), măsurile nu au condus la stabilizarea financiară a întreprinderii. Potrivit datelor MF, la 31.12.2025, soldul datoriei a constituit circa 50,24 mil. euro (aprox. 992,7 mil. lei), din care 14,06 mil. euro reprezintă datoria reeșalonată prin ultimul Amendament. Deși MF a informat repetat MIDR și APP despre neonorarea sistematică de către ÎS „CFM” a obligațiilor, solicitând măsuri urgente de stingere a restanțelor, răspunsul autorităților s-a limitat la solicitări de noi restructurări.

Menționăm că, în conformitate cu prevederile art. 32 alin. (3) din Legea nr. 419/2006, MF, în urma analizei economico-financiare a beneficiarului recreditat, are dreptul să adopte decizii privind reeșalonarea datoriei acestuia prin perfectarea unor amendamente la contractul de recreditare inițial. Ineficiența acestor amânări este confirmată de faptul că, în perioada aprilie-august 2024, întreprinderea a achitat voluntar doar 200.000,0 euro (2,38% din sumele eșalonate), restul 98,4% din plăți fiind recuperate prin executare silită prin intermediul SFS.

Totodată, auditul menționează că, încă din anul 2023 CIPS a stabilit ca MIDR, APP și ÎS „CFM” să asigure prioritar reforma structurală, vizând divizarea activităților (infrastructură, călători, marfă), profesionalizarea managementului financiar și optimizarea capitalului întreprinderii.

Având în vedere riscurile majore de îndatorare, MF a condiționat viitoarele eșalonări de prezentarea unei viziuni de dezvoltare și a unui plan de restructurare, care să permită elaborarea unui grafic real de plată și să deblocheze finanțările externe, protejând astfel interesele naționale.

Auditul menționează că Planul de restructurare a ÎS „CFM” a fost prezentat abia în anul 2025. Ulterior, a fost elaborat proiectul Hotărârii Guvernului privind înființarea SA „CFM Pasageri și Marfă”, cu capital integral de stat, marcând demararea procesului de reorganizare a întreprinderii.

Al doilea aspect pe care îl menționăm este anularea datoriei în sumă de 0,8 mil. lei a CAPC „Vorniceni-Agrovin” ca urmare a încetării procesului de insolabilitate și radierii acestuia din Registrul de stat al persoanelor juridice.

Deși MF, prin intermediul SFS, aplică măsuri de executare silită față de beneficiarii care înregistrează datorii cu termenul de achitare expirat, rezultatele rămân modeste. Astfel, în anul 2025 au fost recuperate la bugetul de stat doar 1,2 mil. lei, ceea ce este mai puțin în comparație cu anul precedent în care au fost recuperate 1,8 mil. lei.

În acest context, auditul evidențiază în continuare riscul ca reducerea soldului datoriilor beneficiarilor recreditați să fie influențată semnificativ de prelungirea termenelor de plată (reeșalonări) sau de anulări ca urmare a încetării procesului de insolabilitate, din considerentul că peste 198,0 mil. lei din soldul total al datoriilor beneficiarilor recreditați sunt blocate la entități aflate în insolabilitate, în incapacitate de plată sau care au fost deja radiate din Registrul de stat al persoanelor juridice. Această situație va afecta procesul de recuperare a resurselor financiare și sustenabilitatea pe termen lung a mecanismului de recreditare.

Astfel, în scopul protejării resurselor bugetare și prevenirii acumulării de restanțe la bugetul de stat, se cere, din partea MF, monitorizarea continuă și eficientizarea măsurilor de responsabilizare a beneficiarilor recreditați care își desfășoară activitatea în regim ordinar.

4.5. Cu privire la implementarea recomandărilor din auditul precedent

Prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 52 din 28.05.2025, Ministerului Finanțelor și autorităților vizate le-au fost înaintate 8 recomandări de audit. În urma evaluării, s-a constatat un nivel de implementare de 85,0%, 4 recomandări fiind implementate integral, iar 4 fiind parțial implementate. Această calificare este justificată de caracterul continuu al problematicilor, abordate inclusiv în prezenta misiune de audit, a căror soluționare depinde și de alți factori externi managementului Ministerului Finanțelor.

Reieșind din cele menționate, se propune excluderea acestei hotărâri din regim de monitorizare, ca urmare a reformulării și reiterării problematicilor cu caracter sistemic și continuu în cadrul prezentei misiuni de audit. *Informațiile privind implementarea cerințelor și recomandărilor expuse în Hotărârea Curții de Conturi menționată se prezintă în **Anexa nr. 8** la prezentul Raport de audit.*

V. CONCLUZIA GENERALĂ

În baza activităților de audit desfășurate și a asigurării limitate acordate, auditul public extern nu a identificat abateri semnificative de la cadrul normativ aplicabil managementului datoriei de stat, al garanțiilor de stat și al recreditării de stat în anul 2025.

Cu toate acestea, auditul evidențiază câteva aspecte care necesită atenție, precum: i) structura actuală a finanțării, caracterizată printr-o pondere semnificativă a instrumentelor cu scadență scurtă, și expunerile la variațiile cursului valutar, care pot amplifica riscul de refinanțare și expunerea la riscul valutar; ii) nivelul redus de absorbție a împrumuturilor externe destinate finanțării proiectelor investiționale care generează, în continuare, costuri suplimentare pentru bugetul de stat, sub forma de comisioane de angajament pentru fondurile neutilizate; iii) nivelul redus de recuperare a creanțelor aferente băncilor în proces de lichidare, precum și a datoriilor cu termenul de achitare expirat aferente debitorilor garantați și beneficiarilor recreditați.

Deși aceste riscuri și vulnerabilități nu compromit conformitatea proceselor auditate și nu afectează concluzia generală, auditul recomandă intensificarea măsurilor pentru consolidarea monitorizării expunerilor bugetare, a obligațiilor contractuale și a riscurilor de neexecutare, în conformitate cu atribuțiile Ministerului Finanțelor. Totodată, este necesară continuarea acțiunilor prevăzute de cadrul normativ pentru îmbunătățirea absorbției fondurilor externe și recuperarea creanțelor, reieșind din atribuțiile tuturor părților implicate. Gestionarea prudentă a acestor riscuri este esențială pentru limitarea presiunilor asupra bugetului de stat, menținerea sustenabilității financiare pe termen mediu și lung și asigurarea capacității statului de a susține investițiile productive.

Constatările consemnate în prezentul Raport au fost aduse la cunoștință conducerii Ministerului Finanțelor, care le-a acceptat, iar recomandările formulate, menite să remedieze situația și să elimine deficiențele identificate, au fost de asemenea acceptate și recunoscute ca realizabile de către entitatea auditată.

VI. RECOMANDĂRI

Ministerului Finanțelor

1. Să asigure conlucrarea în timp util cu MDED în vederea furnizării de către acesta a prognozelor actualizate ale principalilor indicatori macroeconomici, necesari pentru estimarea, în

special, a datoriei de stat externe, precum și monitorizarea riguroasă și sistematică a soldului datoriei de stat, prin analiza impactului cursului valutar asupra componentei externe a acesteia (paragraful 4.1.1.);

2. Să asigure în continuare extinderea maturității datoriei de stat și diversificarea surselor de finanțare, în vederea reducerii riscului de refinanțare și a limitării unui eventual impact al majorării ratelor dobânzilor asupra cheltuielilor bugetare aferente serviciului datoriei (paragraful 4.1.1);

3. Să asigure, în limita competențelor legale, monitorizarea sistematică a procesului de rambursare a datoriilor de către băncile în proces de lichidare și să informeze periodic autoritățile competente privind nivelul redus de recuperare a creanțelor, solicitând acestora identificarea unor pârgii suplimentare de intervenție (paragrafele 4.2.1 și 4.2.2);

4. Să asigure, în limita competențelor legale, monitorizarea expunerii bugetare aferente garanției de stat acordate pentru împrumutul extern al SA „Energocom”, pentru a preveni orice impact nefavorabil asupra resurselor statului în eventualitatea activării acesteia (paragraful 4.3.2);

5. Să asigure monitorizarea continuă și eficientizarea măsurilor de responsabilizare a debitorilor garantați și a beneficiarilor recreditați care își desfășoară activitatea în regim ordinar, în vederea prevenirii acumulării de restanțe și protejării resurselor bugetare (paragraful 4.3.3 și subcapitolul 4.4).

Semnăturile echipei misiunii

Echipa de audit:

Auditoare publică principală, șefa echipei de audit

Tatiana Ailoi

Auditor public principal, membru al echipei de audit

Artur Moraru

Partenera misiunii:

Șefa Direcției generale de audit I: Bugetul de stat și APC

Olga Poiană

ANEXE

Anexa nr. 1. Rolurile/responsabilitățile părților implicate în procesele aferente gestionării datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat

Părțile implicate	Rolul	Competențe și responsabilități de bază
I. Datoria de stat internă		
Guvernul RM		- asigură administrarea datoriei de stat și monitorizarea datoriei sectorului public;
Ministerul Finanțelor	Este autoritatea centrală care gestionează procesul de îndatorare internă.	• Emisiune: Emite valori mobiliare de stat (VMS) sub formă de bonuri de trezorerie (termen scurt) și obligațiuni de stat (termen lung); • Vânzare directă: Gestionează Programul de vânzare directă a VMS către persoanele fizice și ține evidența acestora; • Reglementare: Stabilește regulile pieței secundare (împreună cu BNM) și condițiile de admitere la tranzacționare (împreună cu CNPF); • Plată și răscumpărare: Efectuează plata sumei principale și a dobânzilor; are dreptul de a răscumpăra VMS înainte de scadență.
Banca Națională a Moldovei (BNM)		• Agent al statului: Organizează plasarea VMS pe piața internă în baza unui acord cu Ministerul Finanțelor; • Reglementare: Colaborează cu Ministerul Finanțelor la stabilirea regulilor pentru piața secundară (în afara pieței reglementate).
Depozitarul Central Unic al valorilor mobiliare (DCU)		• Evidență și înregistrare: Atribue numărul de înregistrare de stat fiecărei emisiuni (cod ISIN); • Decontare: Gestionează conturile și registrele prin care se confirmă dreptul de proprietate și se fac plățile pentru VMS plasate pe piață; • Cont Omnibus: Ține evidența la cel mai înalt nivel pentru VMS vândute direct persoanelor fizice, prin intermediul unui cont deschis pe numele Ministerului Finanțelor.
Dealerii Primari și Instituțiile Autorizate		• Intermediere: Sunt singurele entități prin care se pot efectua tranzacții pe piața secundară cu bonuri de trezorerie (termen scurt); • Suport pentru cetățeni: Participă la tranzacțiile persoanelor fizice pe piața secundară pentru VMS cumpărate prin programul de vânzare directă.
Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF)		• Supraveghere: Stabilește, împreună cu Ministerul Finanțelor, modul și condițiile de admitere a VMS pe piața reglementată și în sistemele de tranzacționare multilaterală.
Persoanele fizice (Investitorii)		• Achiziție: Pot cumpăra VMS prin plasament direct de la Ministerul Finanțelor; • Tranzacționare: Pot vinde/cumpăra aceste titluri pe piața secundară, dar obligatoriu cu participarea dealerilor primari și doar în afara pieței reglementate.
II. Datoria de stat externă		
Parlamentul Republicii Moldova		• Ratificare: Ratifică prin lege organică contractele de împrumuturi de stat externe; • Aprobare: Asigură prin lege atragerea împrumuturilor și a altor instrumente financiare de la Fondul Monetar Internațional (FMI); • Bugetare: Stabilește volumul maxim al emisiunilor de VMS pentru piețele externe prin legea anuală a bugetului de stat;
Guvernul Republicii Moldova		• Reglementare: Stabilește procedura de selectare a instituțiilor financiare și a companiilor de consultanță (juridică etc.) pentru piețele externe; • Implementare: Contractează împrumuturile externe în numele Republicii Moldova și aprobă normele de debursare a acestora.
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE)		• Avizare: Se expune dacă contractele de împrumut extern cad sub incidența legii privind tratatele internaționale.
Banca Națională a Moldovei (BNM)		• Depozitar: Menține conturile Ministerului Finanțelor unde sunt debursate împrumuturile destinate susținerii bugetului.
Cancelaria de Stat (Autoritatea Națională de Coordonare a Asistenței Externe)	Este punctul unic de contact și control pentru partenerii externi și autoritățile publice	• Planificare: Examinează lista necesităților și propunerile de proiecte în raport cu prioritățile naționale și ale UE; • Negociere: Coordonează elaborarea și negocierea acordurilor de asistență; • Monitorizare: Supraveghează implementarea proiectelor, rata de absorbție și elaborează raportul anual; • Administrare: Validează proiectele pe platforma de gestionare și asigură transparența decizională; • Evaluare: Analizează impactul și sustenabilitatea proiectelor asupra obiectivelor de dezvoltare naționale și sectoriale.
Prim-ministrul (Coordonatorul Național)		• Promovare: Susține prioritățile de asistență în fața partenerilor de dezvoltare; • Decizie: Semnează acordurile-cadru și acordurile la nivel național; • Supraveghere: Examinează rapoartele de monitorizare și progresul valorificării asistenței externe.
Comitetul Interministerial pentru Planificare Strategică	Este organul decizional care asigură corelarea	• Aprobare: Avizează lista necesităților, rapoartele anuale și proiectele cu o valoare mai mare de 10 milioane de euro; • Control: Monitorizează utilizarea eficientă a resurselor și aprobă restructurarea proiectelor cu valoarea mai mare de 10 milioane de euro.

	asistenței cu prioritățile naționale.	
Ministerul Finanțelor	Se ocupă de sustenabilitatea financiară și bugetară.	• Avizare: prezintă opinia prealabilă în procesul de consultare a necesităților și propunerilor de proiecte/programe de asistență externă, pentru a asigura coerența cu sustenabilitatea financiar-bugetară la nivel național; • Negociere: Conduce grupul de negociere pentru programele de suport bugetar; • Semnare: Promovează și semnează tratatele internaționale/contractele de stat pentru suport bugetar; • Consultare: Consultă autoritatea națională de coordonare a asistenței externe cu privire la finanțarea, extinderea, restructurarea, suspendarea proiectelor/programelor de asistență externă sau la alte modificări necesare pentru a asigura utilizarea durabilă și eficiență a resurselor disponibile; • Monitorizare și raportare: Asigură evidența surselor externe recepționate și informează trimestrial, până la data de 15 a lunii următoare, și anual, până la finele trimestrului I al anului următor, autoritatea națională de coordonare a asistenței externe cu privire la rata de valorificare a acestor surse.
Autoritățile Administrației Publice Centrale (Ministere/Coordonatori Sectoriali)		• Identificare: Elaborează listele de necesități și propunerile de proiecte pe sectoarele lor; • Negociere: Conduce grupuri de negociere pentru acorduri în cadrul proiectelor/ programelor de asistență externă din sectorul respectiv și al proiectelor/ programelor finanțate din împrumuturi/credite, cu excepția programelor de suport bugetar; • Implementare și monitorizare: Sunt direct responsabile de gestionarea și raportarea problemelor apărute în procesul de execuție a asistenței externe; • Raportare: Asigură transparența activităților și a rezultatelor obținute în urma implementării proiectelor/programelor de asistență externă în sector prin elaborează raportul anual privind progresul în implementarea proiectelor/programelor de asistență externă în sectorul coordonat și înaintea autorității naționale de coordonare a asistenței externe.
Partenerii Externi de Dezvoltare		• Finanțare: Oferă resursele și consultă documentele de programare cu autoritățile naționale. • Evaluare: Efectuează propriile evaluări ale proiectelor, care sunt ulterior revizuite de Cancelaria de Stat.
III. Garanțiile de stat		
Parlamentul Republicii Moldova		• Decizie: Adoptă legea privind acordarea fiecărei garanții de stat, la propunerea Guvernului.
Guvernul Republicii Moldova		• Inițiativă: Înaintează Parlamentului proiectele de lege și propunerile pentru acordarea garanțiilor; • Informare: Este notificat de Ministerul Finanțelor cu privire la cererile de executare a garanțiilor.
Ministerul Finanțelor (Garantul)		• Evaluare: Analizează cererile solicitanților, planurile de afaceri și evaluează riscul de creditare (în termen de 30 de zile); • Contractare: Încheie Contractul de garanție de stat cu creditorul și Contractul de acordare a garanției cu debitorul; • Gestionarea riscului: Stabilește și încasează plata pentru garanție (între 5% și 25% din sumă); • Executare: Transferă sumele către creditor dacă debitorul nu a plătit, dar numai după ce creditorul a epuizat toate căile de recuperare forțată a datoriilor.
Debitorul garantat (Solicitantul - Persoană Juridică)		• Solicitare: Depune cererea și documentația completă (situații financiare, plan de afaceri, lista activelor pentru gaj); • Responsabilitate: Răspunde de corectitudinea planului de afaceri și de utilizarea mijloacelor conform destinației; • Plată: Achită taxa de garanție către Ministerul Finanțelor în termen de 3 zile de la semnarea contractului; • Garantare: Trebuie să constituie garanții reale/personale suficiente (altele decât garanția de stat) în favoarea creditorului; • Restituire: Este obligat să restituie statului orice sumă pe care Ministerul Finanțelor a plătit-o în locul său către creditor.
Creditorul		• Creditare: Oferă împrumutul debitorului în baza contractului de împrumut; • Diligență: Este responsabil de executarea planului de afaceri (împreună cu debitorul); • Recuperare forțată: Înainte de a cere banii de la stat, trebuie să întreprindă toate acțiunile de colectare, să urmărească gajurile și să inițieze proceduri de executare a hotărârilor judecătorești; • Cerere de executare: Solicită Ministerului Finanțelor plata garanției doar dacă datoria nu a putut fi recuperată de la debitor prin nicio altă metodă.
Persoanele fizice		• Beneficiari specifici: Pot beneficia de garanții de stat exclusiv în cadrul Programului de stat „Prima Casă”.
IV. Recreditarea de stat		
Guvernul Republicii Moldova		• Reglementare: Stabilește modalitatea de selectare a intermediarilor financiari;

		• Organizare: Aprobă crearea subdiviziunilor speciale de recreditare la propunerea Ministerului Finanțelor.
Ministerul Finanțelor	Este unicul organ împuternicit cu administrarea și gestionarea procesului de recreditare.	• Administare: Efectuează operațiuni de recreditare direct sau: fie prin intermediari (bănci și/sau organizații de creditare nebankare, asociații de economii și împrumut) fie prin intermediul subdiviziunilor special create pentru scopuri de recreditare; • Selecție: Selectează intermediarii financiari (bănci, OCN) prin intermediul Oficiului de Gestionare a Programelor de Asistență Externă; • Contractare: Semnează contractele de recreditare și stabilește condițiile (dobânzi, termene, garanții); • Control: Poate suspenda sau stopa debursările dacă beneficiarul încalcă prevederile contractului de recreditare; • Recuperare: Percepe plăți pentru acoperirea riscurilor valutare și costurilor de operare; poate decide reeșalonarea datoriilor în caz de dificultăți financiare ale beneficiarului.
Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă (OGPAE) / Subdiviziuni Speciale	Sunt unități create special de Ministerul Finanțelor (cu aprobarea Guvernului) pentru scopuri tehnice de recreditare	• Evaluare: Analizează performanțele și eligibilitatea intermediarilor financiari; • Monitorizare: Colectează trimestrial de la bănci/OCN/AEI informații privind debursările și rambursarea mijloacelor recreditate, informații privind situația lor economică, inclusiv rapoartele financiare și cele anuale ale auditului extern; • Alocare: Sunt responsabile de alocarea mijloacelor respective conform destinației stabilite.
Banca Națională a Moldovei (BNM) / Alte autorități de supraveghere		• Informație: Furnizează către OGPAE date despre situația economică a instituțiilor financiare care participă sau care intenționează să participe la operațiunile de recreditare.
Intermediarii Financiari (Bănci, OCN, Asociații de Economii și Împrumut)	Acționează ca verigă între stat și beneficiarul final	• Creditare: Împrumută mijloace de la Ministerul Finanțelor pentru a le acorda mai departe beneficiarilor finali; • Asumarea riscului: Suportă integral riscurile comerciale și financiare aferente operațiunilor de recreditare; • Selecție: Definesc condițiile de selecție a beneficiarilor finali conform propriilor criterii de risc; • Raportare: Prezintă trimestrial informații despre debursări, rambursări și situația lor financiară (inclusiv audit extern).
Beneficiarii recreditării (Finali)	Pot fi autorități publice (centrale sau locale) sau alte entități care implementează proiecte de dezvoltare	• Execuție: Sunt responsabili de realizarea proiectului și de calitatea lucrărilor efectuate; • Utilizare: Trebuie să utilizeze mijloacele eficient și strict conform destinației; • Rambursare: Sunt obligați să returneze fondurile către stat sau intermediari conform graficului stabilit în contractul de recreditare.
Serviciul Fiscal de Stat		• Recuperare: În caz de nerambursare la scadență a împrumuturilor recreditate din surse interne și externe prin intermediul Ministerului Finanțelor, a dobânzilor și a altor plăți aferente, precum și a mijloacelor dezafectate de la bugetul de stat pentru stingerea împrumuturilor acordate cu garanție de stat, va percepe în mod prioritar și incontestabil, de la beneficiarii de împrumuturi recreditate și împrumuturi acordate cu garanție de stat, sumele nerambursate.

Sursa: Informații generalizate de audit în baza Legii nr. 419/2006, Legii nr. 181/2014 și Hotărârii Guvernului nr. 377/2018.

Anexa nr. 2 Acorduri/Contracte de finanțare/împrumut/facilitate de credit negociate și semnate pe parcursul anului 2025

Nr. crt.	Acordul de finanțare/împrumut/facilitate de credit, Contractul de finanțare	Legea prin care a fost ratificat	Suma împrumutului	Suma debursată la situația din 31.12.2025
1	Acordul de împrumut dintre RM și BIRD, în vederea realizării Proiectului de susținere a managementului riscurilor de dezastre și rezilienței a RM	Legea nr. 67/2025	37,4 mil. euro	0,1 mil. euro
2	Acordul de facilitare de credit dintre RM și AFD, în vederea implementării Proiectului „Inițiativa pentru dezvoltarea infrastructurii publice durabile prin renovări de eficiență energetică (INSPIREE)”	Legea nr. 314/2025	30,0 mil. euro	0,3 mil. euro
3	Acordul de finanțare dintre RM și BIRD, în vederea realizării Programului „Operațiunea Politica de Dezvoltare pentru Sprijinirea Oportunităților Economice și a Tranziției Climatice”	Legea nr. 226/2025	37,0 mil. euro	37,0 mil. euro
4	Acordul de finanțare dintre RM și AID, în vederea realizării Programului „Operațiunea Politica de Dezvoltare pentru Sprijinirea Oportunităților Economice și a Tranziției Climatice”	Legea nr. 225/2025	46,3 mil. euro	46,3 mil. euro
5	Acordul de împrumut dintre RM, UE și BNM privind acordarea Facilității de reformă și creștere pentru RM	Legea nr. 118/2025	1.500,0 mil. euro	288,9 mil. euro
6	Acordul de împrumut dintre Guvernul RM și Guvernul Regatului Belgiei, destinat realizării proiectului de alimentare descentralizată cu apă potabilă	Legea nr.234/2025	12,0 mil. euro	-
7	Acordul de împrumut dintre RM și BIRD, destinat finanțării suplimentare a Proiectului „Învățământul superior”	Legea nr. 148/2025	30,0 mil. euro	-
8	Contractul de finanțare dintre RM și BEI, în vederea realizării Proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare centralizată cu energie termică din mun. Chișinău”	Legea nr. 203/2025	143,5 mil. euro	-
9	Acordul-cadru de împrumut dintre BDCE și RM, în vederea implementării Proiectului „Modernizarea școlilor (facilitatea de finanțare publică)”	Legea nr. 163/2025	30,0 mil. euro	0,3 mil. euro
10	Contractul de finanțare dintre RM și BEI, privind implementarea proiectului „Spitalele Regionale din Republica Moldova”	Legea nr. 219/2025	101,0 mil. euro	-
11	Acordul de facilitare de credit dintre RM și AFD, privind realizarea „Programului pentru tranziția energetică verde”	Legea nr.292/2025	25,0 mil. euro	25,0 mil. euro
12	Acordul de modificare nr. 4, la Acordul de împrumut dintre RM și BERD, privind realizarea lucrărilor de construcție și reabilitare a drumurilor în Republica Moldova, semnat la Chișinău la 28 iunie 2013	Legea nr. 184/2025	majorarea sumei împrumutului cu 40,0 mil. euro.	

Sursa: Informații prezentate de Ministerul Finanțelor.

Anexa nr. 3 Sfera și abordarea auditului

Mandatul legal și scopul auditului

Misiunea de audit public extern a fost desfășurată în temeiul prevederilor art.3 alin.(1), art.5 alin.(1) lit. a), art.31 alin.(1) lit. b) și art.32 din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova⁴⁸ și în conformitate cu Programul activității de audit al Curții de Conturi pe anul 2026, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.98 din 23.12.2025, având ca scop evaluarea conformității managementului datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat în raport cu prevederile cadrului normativ care a fost în vigoare pe parcursul anului de gestiune 2025.

Pentru atingerea scopului propus și reieșind din riscurile identificate, au fost determinate următoarele obiective de audit:

1. *Evaluarea modului de respectare a limitelor aprobate, a procedurilor de contractare/deservire și a principiilor disciplinei bugetar-fiscale în cadrul proceselor gestionate de către Ministerul Finanțelor aferente managementului datoriei de stat;*
2. *Evaluarea conformității procesului de monitorizare a recuperării creanțelor de la băncile în proces de lichidare cu procedurile și atribuțiile legal stabilite;*
3. *Evaluarea conformității procesului de acordare și monitorizare de către Ministerul Finanțelor a garanțiilor de stat cu cadrul normativ aplicabil, în vederea minimizării riscurilor de executare/activare și de nerecuperare a creanțelor rezultate;*
4. *Evaluarea conformității procesului de recreditare a împrumuturilor cu cadrul legal, inclusiv a suficienței acțiunilor întreprinse pentru recuperarea sumelor recreditate în vederea asigurării sustenabilității mecanismului de recreditare.*

Abordarea auditului public extern s-a bazat pe riscuri, fapt ce presupune orientarea activității de audit asupra acelor procese din cadrul MF care sunt predispuse unor neconformități semnificative. Angajamentul auditului a fost cel de raportare directă, prin urmare procesele auditate au fost evaluate în raport cu criteriile de audit extrase din prevederile cadrului normativ aplicabil, iar asigurarea limitată oferită ne permite să formulăm concluzia generală în baza constatărilor susținute de probele de audit.

Probele de audit au fost colectate la fața locului, prin verificarea tranzacțiilor și documentelor aferente domeniului, contrapunerea și generarea informațiilor din sistemul informațional utilizat de MF, observare, investigare, interviuare și confirmare, diferite recalculări.

Criteriile de audit, tehnicile de audit aplicate pentru testarea riscurilor semnificative de neconformitate și dimensiunea eșantionului selectat sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Paragraful din raport/ referința la riscul testat	Criteriile de audit	Tehnicile de audit aplicate	Dimensiunea eșantionului
1	2	3	4
Obiectivul de audit nr. 1 Evaluarea modului de respectare a limitelor aprobate, a procedurilor de contractare/deservire și a principiilor disciplinei bugetar-fiscale în cadrul proceselor gestionate de către Ministerul Finanțelor aferente managementului datoriei de stat			
Paragraful 4.1.1 Riscul 1. Există riscul de nerespectare a plafoanelor stabilite în Legea bugetară anuală și Programul „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2025-2027)”, fapt care ar duce la	Art. 8 din Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310 din 26.12.2024 Se stabilește că, la situația din 31.12.2025, datoria de stat internă nu va depăși suma de 52.458,6 mil. lei, datoria de stat externă – 76.691,1 mil. lei (echivalentul a 4.471,8 mil. dolari SUA).	Compararea și analiza indicatorilor realizați aferenți datoriei de stat, cu plafoanele stabilite în Legea bugetară anuală și intervalele-țintă stabilite în Programul de stat „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2025-2027)”	100%

⁴⁸ Legea nr.260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova.

încălcarea disciplinei bugetar-fiscale și ar afecta sustenabilitatea datoriei de stat pe termen mediu și lung	Art. 5 alin. (1) lit.q) din Legea nr. 419/2006 (cu modificările și completările ulterioare) În scopul administrării datoriei de stat și garanțiilor de stat, MF elaborează și actualizează anual Programul „Managementul datoriei de stat pe termen mediu”. Programul respectiv stabilește intervale-țintă pentru principalii parametri de risc și de sustenabilitate, pornind de la structura portofoliului datoriei de stat, a modificărilor condițiilor și de la modul în care vor fi satisfăcute viitoarele nevoi de finanțare, iar pentru formarea unui portofoliu de datorii, MF efectuează în permanență analize cost-risc și ale impactului posibilelor șocuri asupra acestor indicatori. Intervalele stabilite urmează să asigure un grad înalt de flexibilitate în administrarea datoriei de stat pentru a răspunde la modificarea condițiilor de pe piețele financiare, reprezentând structura relevantă a portofoliului datoriei de stat și menținerea la un nivel sustenabil. Devieri minore de la limitele propuse sunt permise în cazul în care acestea nu cauzează riscuri financiare adiționale. Capitolul I din Programul de stat „Managementul datoriei de stat pe termen mediu (2025-2027)” aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 838/2025		
Paragraful 4.1.2. Riscul 2. Există un risc major de nedebursare și nevalorificare a mijloacelor financiare alocate proiectelor investiționale, situație care cauzează prejudicii financiare directe bugetului de stat (plata comisioanelor de angajament, majorarea costurilor de implementare din cauza fluctuațiilor de prețuri și a întârzierilor în graficul de execuție, ratarea beneficiilor economice și sociale).	Art. 27 alin.(4) din Legea nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat Autoritățile administrației publice centrale/autoritățile publice care beneficiază de mijloace obținute din împrumuturi de stat externe, prin care sunt realizate proiectele finanțate din surse externe, monitorizează implementarea și realizarea scopurilor acestor proiecte. Pct. 10 din Regulamentul privind procedura de contractare a datoriei de stat și debursare a împrumuturilor de stat externe și interne (Anexa nr.7), aprobat prin HG nr.1136/2007 MF monitorizează implementarea mijloacelor valorificate din împrumuturile de stat externe. Totodată, ministerele de ramură controlează și poartă răspundere pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe în conformitate cu informația prezentată în mod obligatoriu de către unitățile speciale responsabile de implementarea acestor proiecte și programe, precum și în baza informației primite de la creditori. Formele și termenele de prezentare a acestei informații sunt stabilite de către MF.	<u>Compararea și analiza</u> per ansamblu a nivelului de debursare a resurselor financiare din împrumuturi externe, cu explicarea cauzelor de nedebursare din partea beneficiarilor de mijloace respective. Totodată au fost examinate Dosarele cu setul de documente aferente procesului de gestionare și monitorizare a împrumuturilor externe de către MF pe 9 proiecte (din total 49 proiecte cu nivele scăzute de debursare), care au înregistrat nivele scăzute de debursare: - Proiectul „Moldova drumuri III” (finanțare adițională); - Proiectul „Moldova drumuri IV”; - Proiectul „Deșeuri solide în Republica Moldova”; - Proiectul „Eficiența energetică în Republica Moldova”; - Al doilea Proiect de îmbunătățire a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică; - Proiectul de construcție a penitenciarului din Chișinău (Penitenciarul nr.13);	9 proiecte din total 49, ceea ce constituie 18,4%

		- Proiectul „Conectivitate rurală în Moldova”; - Proiectul „Securitatea aprovizionării cu apă și sanitație”; - Proiectul de competitivitate a IMM-ilor; - Proiectul de dezvoltare a sistemului electroenergetic.	
Paragraful 4.1.3. Riscul 3. Există riscul ca soldul datoriei externe aferente obligațiilor față de Federația Rusă să înregistreze creșteri ale costurilor asociate (inclusiv penalități sau ajustări contabile), ca urmare a imposibilității efectuării plăților generate de restricții externe privind efectuarea plăților, ceea ce poate influența indicatorii datoriei de stat și disciplina bugetar-fiscală.	În conformitate cu programul susținut de FMI prin mecanismul extins de creditare (ECF) și mecanismul de finanțare extinsă (EFF), unul dintre indicatorii de performanță cantitativă, care trebuie respectați de Republica Moldova, este de a nu acumula/admite arierate la plățile externe. Memorandumul prevede plafonul privind acumularea arieratelor la plățile externe, care se aplică pe întreaga durată a programului. Totodată, plafonul respectiv nu se va aplica față de arieratele la plata datoriei externe, care vor rezulta din renegocierea datoriei externe cu creditorii externi, inclusiv cu Clubul de la Paris, și, în mod specific, față de arieratele la plățile externe în cazul în care creditorul este de acord cu stoparea plăților pe parcursul negocierilor. Obligațiile privind plățile externe pentru care creditorul a extins moratoriul, sau în cazul cărora plățile se transferă într-un cont fiduciar (escrow) din cauza riscurilor de blocare a rambursărilor de către băncile corespondente, nu se consideră arierate, în contextul criteriului de performanță menționat mai sus. Astfel, MF, în baza Contractului de cont fiduciar de sechestru (cont special), încheiat între MF și BNM la data de 31.03.2023, a creat un astfel de cont la BNM, în care a fost rezervată suma de 14.59 mil. dolari SUA, care constituie datoria RM față de Federația Rusă, calculată și neachitată până la data de 30.01.2023, când a fost decisă încetarea moratoriului instituit în luna august 2022.	<u>Examinarea următoarelor documente:</u> 1. Contractul de cont fiduciar (cont special) încheiat în anul 2023 între MF și BNM, în contextul imposibilității achitării datoriei față de Federația Rusă; 2. Extrasul din contul special deschis la BNM, care să confirme transferul plăților/existența mijloacelor financiare aferente datoriei menționate, la situația din 31.12.2025. De asemenea au fost analizate acțiunile întreprinse de către ambele părți în vederea stabilirii mecanismului de achitare a datoriei respective, pentru evitarea calculării penalităților pentru neachitare.	100%
Obiectivul de audit nr. 2 Evaluarea conformității procesului de monitorizare a recuperării creanțelor de la băncile în proces de lichidare cu procedurile și atribuțiile legal stabilite			
Paragraful 4.2.1 Riscul 4. Există riscul ca, din cauza duratei extinse a procedurilor judiciare, să survină imposibilitatea legală de valorificare a creanțelor aferente băncilor în lichidare sau bunurile urmăribile să fie insuficiente pentru acoperirea acestor obligații, conducând la recunoașterea acestor sume ca pierderi definitive pentru bugetul de stat	Art.4 din Legea nr. 235/2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către MF a obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat nr. 807 din 17 noiembrie 2014 și nr.101 din 01.04.2015 MF este autorizat să emită și să transmită OS către BNM în vederea executării obligațiilor de plată derivate din garanțiile de stat acordate de BNM pentru garantarea creditelor de urgență în cazul băncilor supuse lichidării. Creanțele MF față de băncile aflate în proces de lichidare, obținute în urma subrogării BNM conform art.3 alin.(1), se onorează conform art.38¹¹ alin. (3) lit.a¹) din Legea instituțiilor financiare nr.550/1995.	<u>Examinarea următoarelor documente:</u> 1. Acordul privind emisiunea și răscumpărarea obligațiunilor de stat în vederea executării obligațiilor MF rezultate din garanțiile de stat, semnat între MF și BNM, actual pentru perioada auditată 2025; 2. Documentele aferente plăților/transferurilor efectuate de către băncile în proces de lichidare în vederea stingerii datoriilor față de MF, în perioada auditată 2025; 3. Documentele aferente plăților efectuate de MF în vederea achitării datoriei față de BNM (inclusiv achitarea dobânzii).	100%
Paragraful 4.2.2. Riscul 5. Există riscul ca procesul de recuperare a mijloacelor de la băncile în	Art.5. din Legea nr. 235/2016		

proces de lichidare să se finalizeze fără încasarea mijloacelor financiare la bugetul de stat, soldul datoriei fiind redus doar prin mecanisme de radiere contabilă și juridică a băncilor	Lichidatorii „Băncii de Economii” S.A., BC „Banca Socială” S.A. și BC „Unibank” S.A. vor prezenta lunar MF un raport privind procesul de valorificare a activelor „Băncii de Economii” S.A., BC „Banca Socială” S.A. și BC „Unibank” S.A.		
Paragraful 4.2.3. Riscul 6. Există riscul ca, în absența încasărilor din recuperarea activelor băncilor în proces de lichidare, răscumpărarea VMS-ilor să fie efectuată exclusiv din mijloacele bugetul de stat, generând un deficit de resurse pentru finanțarea cheltuielilor sociale și investiționale prioritare	Se atestă lipsa prevederilor legislative care ar reglementa elaborarea unui grafic de încasare a mijloacelor din valorificarea activelor băncilor supuse lichidării. Potrivit explicațiilor MF, băncile își onorează obligațiile față de bugetul de stat în funcție de valorificarea activelor sale.		
Obiectivul de audit nr. 3 Evaluarea conformității procesului de acordare și monitorizare de către Ministerul Finanțelor a garanțiilor de stat cu cadrul normativ aplicabil, în vederea minimizării riscurilor de executare/activare și de nerecuperare a creanțelor rezultate			
Paragraful 4.3.2. Riscul 7. Există riscul ca monitorizarea insuficientă de către MF a capacității financiare a SA „Energocom” să conducă la executarea garanției de stat și la apariția unor obligații suplimentare pentru bugetul de stat.	Art. 8 din Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310 din 26.12.2024 Soldul garanțiilor de stat externe nu va depăși suma de 7.840,0 mil. lei (echivalentul a 400,0 mil. euro). Art. 12, alin. (2) din Legea nr. 419/2006 (monitorizarea), prevede că, debitorii garanți prezintă, trimestrial, Ministerului Finanțelor informația necesară pentru monitorizarea sumelor datorate, a obligațiilor condiționale ce rezultă din contractele de acordare a garanțiilor de stat. Art. 33 din Legea nr. 419/2006, prevede că: Unul din cazurile excepționale în care se permite emiterea garanțiilor de stat externe este pentru garantarea împrumuturilor externe destinate realizării proiectelor finanțate din surse externe care prezintă o importanță majoră pentru economia națională. Art. 35 alin. (2) din Legea nr. 419/2006, prevede că, Beneficiarul garanției de stat este obligat să achite o plată de risc, în mărime de la 5 la 25 la sută din suma care urmează să fie garantată prin garanție de stat. Art. 39 din Legea nr. 419/2006, prevede că: Suma solicitată și susceptibilă plății în temeiul garanției de stat devine datorie de stat din momentul în care creditorul înaintează o cerere de executare, conform prevederilor normative, și ale contractului de garanție de stat încheiat, care duce la apariția obligației statului de a executa garanția de stat.	<u>Examinarea următoarelor documente:</u> 1. Scrisoarea de intenție semnată la 04.02.2025 dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană, privind implementarea unui pachet pentru independența energetică a Republicii Moldova; 2. Acordul de garanție de stat încheiat între Ministerul Finanțelor și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, destinat realizării Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova”; 3. Contractul de acordare a garanției de stat încheiat între Ministerul Finanțelor și SA „Energocom”; 4. Cererea de acordare a garanției de stat, cu anexarea documentelor prevăzute de cadrul legal în vigoare, precum și Decizia Ministerului Finanțelor cu privire la corespunderea cererii de solicitare a garanției de stat.	100%
Paragraful 4.3.3. Riscul 8. Există riscul ca, pe parcursul timpului, lipsa unor acțiuni eficiente de executare a datoriilor	Art.13 alin.(1) din Legea nr. 419/2006 În cazul încălcării de către debitorii garanți a obligațiilor lor stabilite în contractele respective, MF și/sau subdiviziunile special create pentru scopuri de garantare, direct sau	<u>Examinarea documentară și analiza datelor,</u> prin intermediul cărora au fost evaluate măsurile întreprinse de Ministerul Finanțelor și Serviciul Fiscal de Stat pentru recuperarea	100%

rezultate din garanții de stat să conducă la imposibilitatea colectării acestora, pe măsură ce debitorii își încetează activitatea sau rămân fără bunuri	prin SFS, sunt împuternicite să suspende pe cale extrajudiciară operațiunile bancare, să sechestreze și să perceapă în mod incontestabil mijloacele datorate din conturile bancare ale acestor beneficiari de mijloace din împrumuturi de stat și/sau de garanții de stat, conform procedurii stabilite de legislația în vigoare. Pct.51 din Anexa nr.8 la HG nr.1136/2007 Radierea/casarea datoriilor debitorilor garantați din Raportul privind datoriile debitorilor garantați față de MF se efectuează în baza ordinului ministrului finanțelor, întocmit în temeiul hotărârilor judecătorești respective și/sau al deciziei Agenției Servicii Publice privind radierea persoanei juridice din Registrul de stat al persoanelor juridice.	datoriilor cu termenul de achitare expirat, aferente garanțiilor de stat externe și interne. Procedurile s-au bazat pe verificarea dărilor de seamă prezentate, a rapoartelor de monitorizare și a altor informații relevante furnizate de entitățile auditate	
Obiectivul de audit nr. 4 Evaluarea conformității procesului de recreditare a împrumuturilor cu cadrul legal, inclusiv a suficienței acțiunilor întreprinse pentru recuperarea sumelor recreditate în vederea asigurării sustenabilității mecanismului de recreditare			
Paragraful 4.4.1. Riscul 9. Există riscul ca reducerea soldului datoriilor recreditate să fie influențată semnificativ de prelungirea termenelor de plată (reeșalonări) sau de anulări urmare încetării procesului de insolabilitate, fapt ce influențează asupra procesului de recuperare a resurselor financiare și afectează sustenabilitatea pe termen lung a mecanismului de recreditare.	Art. 32 alin. (3) din Legea nr.419/2006 În cazul în care beneficiarul recreditat nu-și poate respecta obligațiile financiare conform graficului de achitare a datoriei relevant contractului de recreditare, Ministerul Finanțelor, în urma analizei economico - financiare a beneficiarului recreditat, are dreptul să adopte decizii privind reeșalonarea datoriei acestuia prin încheierea unor acorduri adiționale la contractul de recreditare inițial. Pct. 28 din Anexa nr.5 la HG nr. 1136/2007 În cazul neexecutării obligațiilor de către beneficiarii recreditați, inspectoratele fiscale de stat prezintă la conturile bancare ale acestora dispoziții de suspendare a operațiunilor bancare și ordine incaso și percep forțat datoriile, conform legislației în vigoare a Republicii Moldova.	<u>Examinarea documentară</u>, prin verificarea dărilor de seamă privind debursările și rambursările; examinarea contractelor de recreditare și a graficelor de rambursare; analiza datoriilor restante și a măsurilor de recuperare întreprinse de MF și SFS; testarea dosarelor aferente proiectelor selectate pentru audit. Au fost analizate dosarele aferente a 5 proiecte recreditate din surse externe (din total: 26 proiecte), fiind selectate cele la care au fost înregistrate cele mai semnificative datorii, inclusiv cu termenul de achitare expirat.	5 proiecte din total 26 proiecte, ceea ce constituie 19,2%

Anexa nr. 4 Analiza executării parametrilor de risc stabiliți în Programul „Managementul datoriei pe termen mediu”, în perioada 2023-2025

Parametrii de risc	2023			2024			2025		
	Valorile stabilite	Valorile executate	Depășiri	Valorile stabilite	Valorile executate	Depășiri	Valorile stabilite	Valorile executate	Depășiri
Riscul valutar									
Ponderea datoriei de stat interne din total, % din total	minimum 25	38,1		minimum 30	36,2		minimum 35	39,2	
Ponderea datoriei de stat într-o valută străină, % din total	maximum 45	38,5		maximum 60	40,1		maximum 50	41,3	
Riscul de refinanțare									
Ponderea datoriei de stat scadentă în decurs de un an, % din total	maximum 25	30,0	+5,0	maximum 35	32,3		maximum 35	31,8	
ATM pentru total datorie de stat, ani	7-10	6,6		minimum 6	6,3		minimum 6	6,8	
VMS în circulație scadente în decurs de 1 an, % din total	maximum 85	91,9	+6,9	maximum 90	94,7	+4,7	maximum 90	94,9	+4,9
Riscul ratei dobânzii									
Ponderea datoriei de stat cu rata dobânzii variabilă, % din total	maximum 45	50,8	+5,8	maximum 50	53,5	+3,5	maximum 50	58,3	+8,3
Parametrii de sustenabilitate									
Serviciul datoriei de stat în raport cu veniturile bugetului de stat, cu excepția granturilor, %	maximum 10	8,9		maximum 10	6,7		maximum 10	5,9	
Pondrea datoriei de stat în PIB, %	maximum 43	34,3		maximum 43	37,5		maximum 43	37,6	

Sursa: Programul „Managementul datoriei pe termen mediu”; Rapoartele privind situația în domeniul datoriei sectorului public, garanțiilor de stat și recreditării de stat.

**Anexa nr. 5 Graficul de răscumpărare a OS emise în vederea executării obligațiilor MF
derivate din garanțiile de stat aferente băncilor supuse lichidării**

mil. lei

Perioada scadenței	Sold initial de VMS emise	VMS		Sold final de VMS emise	Dobânda	
		Răscumpărate	Estimativ care urmează a fi răscumpărate*		Achitată	Estimativ care urmează a fi achitată*
04.10.2016-04.11.2017	13.341,20	50,00		13.291,20	618,20	
04.11.2017-04.11.2018	13.291,20	210,00		13.081,20	617,50	
04.11.2018-04.11.2019	13.081,20	230,00		12.851,20	614,50	
04.11.2019-04.11.2020	12.851,20	240,00		12.611,20	613,00	
04.11.2020-04.11.2021	12.611,20	260,00		12.351,20	607,90	
04.11.2021-04.11.2022	12.351,20	290,00		12.061,20	604,30	
04.11.2022-04.11.2023	12.061,20	310,00		11.751,20	600,20	
04.11.2023-04.11.2024	11.751,20	330,00		11.421,20	597,50	
04.11.2024-04.11.2025	11.421,20	360,00		11.061,20	591,30	
04.11.2025-04.11.2026	11.061,20		390,00	10.671,20		586,20
04.11.2026-04.11.2027	10.671,20		420,00	10.251,20		565,60
04.11.2027-04.11.2028	10.251,20		450,00	9.801,20		544,80
04.11.2028-04.11.2029	9.801,20		490,00	9.311,20		519,50
04.11.2029-04.11.2030	9.311,20		530,00	8.781,20		493,50
04.11.2030-04.11.2031	8.781,20		570,00	8.211,20		465,40
04.11.2031-04.11.2032	8.211,20		620,00	7.591,20		436,40
04.11.2032-04.11.2033	7.591,20		660,00	6.931,20		402,30
04.11.2033-04.11.2034	6.931,20		720,00	6.211,20		367,40
04.11.2034-04.11.2035	6.211,20		780,00	5.431,20		329,20
04.11.2035-04.11.2036	5.431,20		840,00	4.591,20		288,60
04.11.2036-04.11.2037	4.591,20		900,00	3.691,20		243,30
04.11.2037-04.11.2038	3.691,20		980,00	2.711,20		195,60
04.11.2038-04.11.2039	2.711,20		950,00	1.761,20		143,70
04.11.2039-04.11.2040	1.761,20		950,00	811,20		93,60
04.11.2040-04.11.2041	811,20		811,20	0,00		43,00
Total		2.280,00	11.061,20		5.464,40	5.718,10

*Sursa: Informații generalizate de echipa de audit în baza datelor prezentate de MF; * Calculele estimative efectuate de audit în baza formulei de calcul aplicate de MF.*

Anexa nr. 6 Împrumuturile recreditate în anul 2025, în aspectul creditorilor

Nr. crt.	Denumirea proiectului	Sumele recreditate		
		mil. MDL	mil. dolari SUA	mil. euro
Prin intermediul Ministerului Finanțelor:				
1	Proiectul de dezvoltare a Sistemului Electroenergetic (ÎS „Moldelectrica”)			18,9
2	Proiectul de interconectare a rețelelor de energie electrică dintre RM și RO, Faza II (ÎS Moldelectrica)			0,4
3	Cel de-al doilea Proiect de îmbunătățire a eficienței sistemului de alimentare centralizată cu energie termică (SA „Termoelectrica”)			0,5
4	Proiectul Sistemului termoeenergetic al mun. Bălți (SA „CET-Nord”), Faza II			0,4
5	Proiectul de achiziție a locomotivelor și restructurarea infrastructurii feroviare (ÎS „Calea Ferată din RM”)			14,9
Total				35,1
Prin intermediul OGPAE				
1	Proiectul „Livada Moldovei”	11,2		0,9
2	Proiectul de Finanțare Rurală și Dezvoltare a IMM (FIDA I)	134,41		
3	Proiectul de Revitalizare a Agriculturii (FIDA II, PRA)	81,37		
4	Proiectul de Dezvoltare a Afacerilor Rurale (FIDA II, PDAR)	25,67	0,03	
5	Proiectul de Servicii Financiare Rurale și Marketing (FIDA IV)	23,77		
6	Proiectul de Servicii Financiare Rurale și Dezvoltarea Businessului Agricol (FIDA V)	74,37		
7	Programul Rural de Reziliență Economică-Climatică Incluzivă (FIDA VI)	86,15		
8	Proiectul de Reziliență Rurală (FIDA VII, PRR)	18,85		
9	Proiectul de Investiții și Servicii Rurale, Faza I (RISP I)	281,03		
10	Proiectul de Investiții și Servicii Rurale, Faza II (RISP II)	57,69		0,1
11	Proiectul Kreditanstalt fur Wiederaufbau (KfW)	8,14		
12	Proiectul Filiere du Vin (FV)	4,2		
13	Proiectul de Ameliorare a Competitivității, faza I (PAC 1)	53,21		
14	Proiectul de Ameliorare a Competitivității, faza II (PAC 2)	92,73		0,21
15	Proiectul „Livada Moldovei”	299,49		4,01
16	Proiectul COVID-19 răspuns de urgență și suport IMM	121,57		
Total		1.373,85	0,03	5,22
Prin intermediul UCIP FIDA				
1	Proiectul „Îmbunătățirea capacităților pentru transformarea zonei rurale” (FIDA VIII)	72,8		0,44
Prin intermediul IP ODA				
1	Proiectul „Susținerea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii (BGK Polonia)	69,7		0,1
Total mijloace recreditate		1.516,35	0.03	5,76

Sursa: Raportul prezentat de MF pentru anul 2025.

Anexa nr. 7 Soldul datoriei beneficiarilor recreditați, în dinamică, perioada 2023-2025, lei

Nr. crt.	Indicatorii	Soldul datoriei recalculat în anul 2023		Soldul datoriei recalculat în anul 2024		Soldul datoriei recalculat în anul 2025		Modificări la soldul datorilor	
								Total	Inclusiv cu termen expirat
	X	1	2	3	4	5	6	7	8
1. Agenții economici		4.413.278.000,8	146.980.645,4	6.872.039.375,1	188.938.952,8	3.195.969.257,4	130.575.658,3	- 3.676.070.117,6	- 58.363.294,4
1.1. Întreprinderi care activează în regim ordinar		4.191.047.516,7	6.904.139,4	6.662.696.265,5	63.095.699,2	2.997.713.604,6	4.820.110,6	- 3.664.982.660,9	- 58.275.588,7
1	ÎS „Moldelectrica”, Chișinău	721.402.497,0		711.855.292,6		999.813.846,2	0,0	287.958.553,7	0,0
2	SA „Termoelectrica”	579.711.898,2		663.785.158,6		662.768.031,2	0,0	- 1.017.127,4	0,0
3	ÎS „Calea Ferată din Moldova”	530.392.989,2		708.233.399,7	58.585.585,3	992.677.529,4	0,0	284.444.129,7	- 58.585.585,3
4	SA „CET-NORD”	152.111.249,1		140.067.278,2		133.364.362,9	0,0	- 6.702.915,2	0,0
5	Regia Apă-Canal Orhei SA	24.790.960,2		24.835.709,7		21.220.976,8	0,0	- 3.614.732,9	0,0
6	ÎM Direcția Producție Apă și Canalizare Ștefan Vodă	12.821.063,7	310.300,7	12.792.547,1	315.598,1	10.780.107,6	173.432,9	- 2.012.439,5	- 142.165,1
7	ÎM Apă Canal Cahul	51.115.249,9	1.385.507,2	49.882.108,7		42.758.543,8	0,0	- 7.123.565,0	0,0
8	ÎM Apă Canal Ungheni	22.123.897,4		22.953.781,5		19.888.599,6	0,0	- 3.065.181,9	0,0
9	ÎM Apă Canal Căușeni	11.048.687,3		11.208.493,7		9.711.742,5	0,0	- 1.496.751,1	0,0
10	SA Servicii Comunale Florești	11.732.670,7		12.086.278,3		10.647.305,4	0,0	- 1.438.972,8	0,0
11	FPC „Vindicum” SRL	850.944,7	850.944,7					0,0	0,0
12	SRL Basarabia-L Vin Invest	140.283,9	140.283,9			0,0	0,0	0,0	0,0
13	SRL Magnolia-94	4.217.102,9	4.217.102,9	4.194.515,9	4.194.515,9	4.646.677,6	4.646.677,6	452.161,7	452.161,7
14	SA Energocom	2.067.368.004,9		4.299.825.686,3				- 4.299.825.686,3	0,0
15	SA Avicola Codru, Nisporeni	1.220.017,9		976.014,3		732.010,7	0,0	- 244.003,6	0,0
16	IP ODA					88.703.870,8	0,0	88.703.870,8	0,0
1.2. Întreprinderi care se află în proces de insolabilitate		139.858.121,4	57.704.143,3	124.945.124,5	41.445.268,5	116.717.162,1	44.217.057,0	- 8.227.962,4	2.771.788,5
1	SA „Deana Comrat”	3.920.413,0	3.920.413,0	3.920.413,0	3.920.413,0	3.920.413,0	3.920.413,0	0,0	0,0
2	SRL „Resursele Moldovei”	19.025.303,7	19.025.303,7						
3	ÎM „Rețelele termice Vulcănești”	126.319,3	126.319,3						
4	IICCP Sadaclia, Basarabasca	1.103.712,1	1.103.712,1	1.103.712,1	1.103.712,1	1.103.712,1	1.103.712,1	0,0	0,0
5	SA „Avioclă Bucovăț” Strășeni	5.896.752,4	5.896.752,4	3.921.582,3	3.921.582,3	3.921.582,3	3.921.582,3	0,0	0,0
6	Produse Cerealiere Bălți	3.999.987,0	3.999.987,0	3.999.987,0	3.999.987,0	28.457.172,9	7.382.585,4	24.457.185,9	3.382.598,4
7	CAPC „Vorniceni-Agrovin”	769.344,6	769.344,6	816.766,2	816.766,2	0,0	0,0	- 816.766,2	- 816.766,2
8	CAP „Dimitrov”	4.336.025,9	4.336.025,9	4.603.294,1	4.603.294,1	4.183.148,3	4.183.148,3	- 420.145,8	- 420.145,8

9	SRL „Mitarix”	4.479.033,0	4.479.033,0	4.755.115,9	4.755.115,9	4.321.113,3	4.321.113,3	- 434.002,7	- 434.002,7
10	ÎM Regia Apă Canal Bălți	68.528.718,5	6.823.739,5	72.752.757,2	9.646.630,7	41.655.377,8	7.566.602,8	- 31.097.379,4	- 2.080.027,9
11	SA Regia Apă Canal Soroca	22.884.251,4	2.435.252,4	24.294.812,8	3.901.083,3	22.077.408,7	4.740.666,2	- 2.217.404,1	839.582,9
12	SRL „Univers-Vin”	4.788.260,4	4.788.260,4	4.776.683,9	4.776.683,9	7.077.233,7	7.077.233,7	2.300.549,8	2.300.549,8
1.3. Întreprinderi potențial falite		72.519.201,6	72.519.201,6	74.492.642,7	74.492.642,7	71.715.177,4	71.715.177,4	- 2.777.465,3	- 2.777.465,3
1	ÎS „Moldranselectro”	65.509.487,7	65.509.487,7	67.251.891,8	67.251.891,8	64.512.830,6	64.512.830,6	- 2.739.061,2	- 2.739.061,2
2	CAP „Prietenia”, Glodeni	4.674.781,2	4.674.781,2	4.868.864,4	4.868.864,4	5.087.181,3	5.087.181,3	218.317,0	218.317,0
3	s-z „Cașcalia”, Căușeni	1.613.377,5	1.613.377,5	1.742.811,8	1.742.811,8	1.610.994,5	1.610.994,5	- 131.817,2	- 131.817,2
4	SRL „Vialtos”	721.555,2	721.555,2	629.074,8	629.074,8	504.171,0	504.171,0	- 124.903,8	- 124.903,8
1.4. Întreprinderi care lipsesc din Registrul de stat al persoanelor juridice		9.853.161,1	9.853.161,1	9.905.342,3	9.905.342,3	9.823.313,3	9.823.313,3	- 82.029,0	- 82.029,0
1	SA „Văleni”	846.563,1	846.563,1	898.744,3	898.744,3	816.715,3	816.715,3	- 82.029,0	- 82.029,0
2	IS CPC Bender	9.006.598,0	9.006.598,0	9.006.598,0	9.006.598,0	9.006.598,0	9.006.598,0	0,0	0,0
II. Autoritățile Publice Locale		460.900.149,6	8.440.139,3	408.090.176,1	11.111.037,0	356.213.319,9	14.150.825,8	- 51.876.856,1	3.039.788,7
1	Consiliul raional Anenii Noi	2.553.994,3		903.831,3		0,0	0,0	- 903.831,3	0,0
2	Consiliul raional Cimișlia	15.551.560,5		12.375.311,2		11.500.522,6	0,0	- 874.788,6	0,0
3	Consiliul raional Drochia	6.279.230,4	290.916,3	5.086.184,0	0,9	3.466.472,8	0,0	- 1.619.711,2	- 0,9
4	Consiliul raional Ocnița	1.109.039,5				0,0	0,0	0,0	0,0
5	Consiliul raional Orhei	21.344.287,3		17.893.134,8		15.868.033,4	0,0	- 2.025.101,4	0,0
6	Consiliul raional Soldănești	1.599.347,6				0,0	0,0	0,0	0,0
7	Consiliul raional Ștefan Vodă	2.773.687,0		2.944.654,2		0,0	0,0	- 2.944.654,2	0,0
8	Consiliul raional Taraclia	4.928.416,9		2.577.678,5		- 69.828,9	0,0	- 2.647.507,4	0,0
9	Consiliul raional Glodeni	15.457.798,7		13.560.773,1		11.966.905,3	0,0	- 1.593.867,8	0,0
10	Primăria municipiului Chișinău	133.624.323,6		123.677.870,6		106.577.860,9	0,0	- 17.100.009,7	0,0
11	Consiliul raional Criuleni	5.270.594,9		3.332.386,6		1.439.668,4	0,0	- 1.892.718,2	0,0
12	Consiliul raional Sîngerei	4.718.488,6		3.838.330,1		3.051.724,6	0,0	- 786.605,5	0,0
13	Consiliul raional Călărași	9.291.564,4		7.633.055,4		6.136.480,7	0,0	- 1.496.574,6	0,0
14	Consiliul raional Hîncești	23.162.679,2		19.696.708,3		16.677.620,7	0,0	- 3.019.087,6	0,0
15	Consiliul raional Briceni	8.546.609,0		7.057.149,5		5.710.281,8	0,0	- 1.346.867,7	0,0
16	Consiliul raional Soroca	41.677.953,4	8.149.223,1	40.461.352,8	11.110.995,0	39.988.500,6	14.150.825,8	- 472.852,2	3.039.830,8
17	Consiliul raional Ialoveni	8.449.163,8		7.224.631,1		6.160.543,1	0,0	- 1.064.088,0	0,0
18	Consiliul raional Leova	33.992.423,5		30.931.798,5		35.025.360,3	0,0	4.093.561,9	0,0

19	Consiliul raional Nisporeni	31.704.336,2		28.653.271,8		26.242.990,6	0,0	- 2.410.281,3	0,0
20	Consiliul raional Făleşti	8.380.912,9		7.735.867,6		7.280.559,9	0,0	- 455.307,7	0,0
21	Consiliul raional Rezina	18.175.990,4		16.633.403,9		15.486.745,1	0,0	- 1.146.658,8	0,0
22	Consiliul raional Cantemir	2.772.250,7		2.448.441,2		2.180.901,8	0,0	- 267.539,4	0,0
23	Consiliul raional Cahul	10.275.715,1		9.929.039,3		9.285.035,0	0,0	- 644.004,3	0,0
24	Consiliul raional Florești	19.446.070,6		17.130.385,4	1,0	15.191.609,3	0,0	- 1.938.776,1	- 1,0
25	Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia	21.579.193,5		18.992.706,8		16.842.937,2	0,0	- 2.149.769,6	0,0
26	Consiliul comunal Sărata Nouă	259.268,6		228.264,4	40,2	202.394,7	0,0	- 25.869,8	- 40,2
27	Consiliul orășenesc Leova	7.975.248,8		7.143.945,9				- 7.143.945,9	0,0
III. Bănci, organizații de creditare nebancare și asociații de economii și împrumut		5.417.508.336,8	3.806.380,8	5.225.062.101,4	3.648.594,8	4.902.311.542,0	1.490.546,4	- 322.750.559,3	- 2.158.048,4
1	Moldova-Agroindbank	2.361.978.974,6		2.527.953.802,8		2.445.535.203,5	0,0	- 82.418.599,2	0,0
2	OTP Bank	828.817.168,3		699.206.079,6		589.946.031,3	0,0	- 109.260.048,3	0,0
3	Fincombank	430.608.780,6		466.152.275,6		378.097.672,1	0,0	- 88.054.603,5	0,0
4	Moldindconbank	427.549.348,4		434.266.521,2		413.150.130,6	0,0	- 21.116.390,6	0,0
5	Procreditbank	349.178.141,1		289.000.175,4		256.023.479,4	0,0	- 32.976.696,0	0,0
6	Comerțbank	259.163.805,3		222.699.798,0		238.082.916,6	0,0	15.383.118,7	0,0
7	AEI Grimăncăuți	2.944.347,3	2.370.494,8	2.212.708,8	2.212.708,8	1.490.546,4	1.490.546,4	- 722.162,4	- 722.162,4
8	AEI Botna	2.438.585,2		2.627.201,2		5.128.953,2		2.501.752,0	0,0
9	EuroCredit Bank	73.314.656,6		87.402.488,1		95.974.407,7	0,0	8.571.919,6	0,0
10	OCN Mikro Kapital Company	57.688.008,1		34.180.431,2		15.869.177,0		- 18.311.254,2	0,0
11	Victoriabank	127.450.509,4		106.742.697,3		93.625.937,4	0,0	- 13.116.759,8	0,0
12	Corporația de Finanțare Rurală	17.596.783,3		19.148.258,9		24.709.476,3	0,0	5.561.217,3	0,0
13	Energbank	71.812.491,7		112.759.428,9		214.760.467,2	0,0	102.001.038,3	0,0
14	Banca Comercială Română	50.920.912,9				0,0		0,0	0,0
15	Moldcredit	1.318.435,0		855.317,0		470.000,0	0,0	- 385.317,0	0,0
16	Microinvest	353.291.503,2		218.419.031,8		128.023.393,3	0,0	- 90.395.638,5	0,0
17	Investprivatbank	1.435.886,0	1.435.886,0	1.435.886,0	1.435.886,0	0,0	0,0	- 1.435.886,0	- 1.435.886,0
18	Eximbank					1.423.750,0	0,0	1.423.750,0	0,0
TOTAL GENERAL		10.291.686.487,1	159.227.165,5	12.505.191.652,5	203.698.584,6	8.454.494.119,4	146.217.030,5	- 4.050.697.533,1	- 57.481.554,1

Sursa: Rapoartele privind recreditarea de stat pentru anii 2023, 2024, 2025.

Anexa nr. 8 Implementarea cerințelor și recomandărilor expuse în Hotărârea Curții de Conturi nr. 52 din 28 mai 2025 „Cu privire la Raportul auditului conformității asupra managementului datoriei de stat, garanțiilor de stat și recreditării de stat în anul 2024”

Recomandarea de audit	Denumirea autorității	Acțiunile întreprinse de către entitatea auditată	Statutul recomandării ⁴⁹	Măsurile ulterioare ⁵⁰
Recomandările și cerințele expuse în Hotărârea Curții de Conturi				
2.3. Întreprinderea acțiunilor în vederea fortificării în continuare a capacităților instituționale ale autorităților publice centrale aferente proceselor de elaborare, gestionare și raportare a proiectelor investiționale, pentru sporirea nivelului de absorbție și valorificare a mijloacelor financiare finanțate din surse externe, cu respectarea termenelor de debursare și atingerea rezultatelor în implementarea proiectelor	Cancelaria de Stat	În vederea consolidării capacităților ministerelor în gestionarea proiectelor de investiții capitale publice (GIP), la data de 03.12.25 a fost aprobată HG nr.753/2025 pentru modificarea unor hotărâri ale Guvernului (privind gestionarea proiectelor de investiții capitale publice), în vigoare din 09.12.2025, care prevede: 1. <u>Instituirea subdiviziunii responsabile de GIP în cadrul următoarelor 8 ministere:</u> Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Mediului; Ministerul Culturii; Ministerul Sănătății; Ministerul Energiei; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Educației și Cercetării. 2. <u>Desemnarea a cel puțin unui funcționar public cu rol de coordonator sectorial responsabil de GIP în cadrul următoarelor 6 ministere:</u> Ministerul Finanțelor; Ministerul Afacerilor Externe; Ministerul Justiției; Ministerul Apărării; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Muncii și Protecției Sociale. În scopul implementării HG nr.753/2025, până în prezent au fost realizate următoarele: - la 8 ministere au fost instituite subdiviziuni (servicii/secții) responsabile de GIP; - la 6 ministere au fost desemnați funcționari publici cu rol de coordonator sectorial responsabil de GIP; - la toate ministerele au fost aprobate regulamentele subdiviziunilor și fișele postului funcționarilor publici responsabili de GIP; - în cazul locurilor vacante de GIP, au fost desemnate persoanele care vor exercita temporar funcția nominalizată. Concomitent, în I sem. al a. 2026 CS preconizează organizarea instruirilor persoanelor desemnate, cu suportul experților Proiectului de asistență tehnică a UE „Suport pentru Guvernul RM în identificarea și elaborarea proiectelor aferente implementării Acordului de Asociere RM-UE”. 3. <u>Asigurarea monitorizării implementării proiectelor și a executării cheltuielilor de investiții capitale publice</u>, inclusiv plasarea de către APC a informațiilor în SI „Platforma de gestionare a proiectelor de dezvoltare ale Guvernului” (project.gov.md), gestionată de CS – pct. 311 din Regulamentul cu privire la proiectele de investiții capitale publice, aprobat prin HG nr.684/2022.	Parțial implementată	Excluderea din regim de monitorizare ca urmare a reiterării și reformulării recomandării în prezentul Raport de audit
2.4. Examinarea rezultatelor auditului public extern, cu	Ministerul Finanțelor	Recomandările Curții de Conturi, înaintate prin Hotărârea CCRM nr. 52/2025, sunt setate în Planul de acțiuni al Ministerului Finanțelor pentru anul 2025 aprobat prin Ordinul MF nr.79/2025	Implementată	Excluderea din regim de monitorizare

⁴⁹ implementată, neimplementată, parțial implementată, irelevantă/rămasă fără obiect.

⁵⁰ a) excluderea din regim de monitorizare a recomandărilor care și-au pierdut actualitatea, reiterarea recomandărilor parțial implementate și neimplementate, cu specificarea numărului recomandării și a entității careia i-a fost înaintată; b) prelungirea termenului de implementare a hotărârii precedente sau a unor recomandări din hotărârea respectivă, cu indicarea unui nou termen; c) excluderea din regim de monitorizare a hotărârii Curții de Conturi, ca urmare a implementării recomandărilor, reiterării recomandărilor neimplementate/parțial implementate în altă hotărâre a Curții de Conturi și ca urmare a pierderii actualității recomandărilor respective.

aprobarea unui plan de măsuri privind remedierea situațiilor constatate și asigurarea implementării recomandărilor din Raportul de audit.		(actualizat), disponibil la link-ul: https://www.mf.gov.md/ro/ministerulfinan%C8%9Belor/activit%C4%83%C8%9Bile-ministerului		
Recomandările de audit expuse în Raportul de audit				
1. Să asigure monitorizarea riguroasă a situației aferentă băncilor în proces de lichidare, în vederea recuperării integrale și în termen a sumelor datorate bugetului de stat (subcapitolul 4.2).	Ministerul Finanțelor	Pe parcursul perioadei de raportare au fost prezentate 7 informații în vederea actualizării bannerului „Recuperarea activelor fraudate” de pe site-ul www.mf.gov.md (https://mf.gov.md/ro/content/recuperareaactivelorfraudate?width=800&height=600). Conform Ordinului MF nr.141 din 11.1.2025, emis în baza Hotărârii Comitetului Executiv al BNM nr. 146 din 19.06.2025 cu privire la aprobarea Dării de seamă privind încheierea procesului de lichidare a Băncii Comerciale „Investprivatbank” S.A. în proces de lichidare și, în conformitate cu decizia IP „Agenția Servicii Publice” privind radierea persoanei juridice din Registrul de stat al persoanelor juridice din 08.07.2025, se consideră stinsă datoria Băncii Comerciale „Investprivatbank” S.A., față de MF, în sumă totală de 345,1 mil. lei.	Implementată parțial	Excluderea din regim de monitorizare ca urmare a reiterării și reformulării recomandării în prezentul Raport de audit
2. Să monitorizeze situația aferentă datoriei de stat externe, care în condițiile actuale este imposibil de achitat, din motive ce nu depind de Republica Moldova (subcapitolul 4.3.).	Ministerul Finanțelor	La situația din 31.01.26, soldul datoriei aferente împrumutului acordat Guvernului RM de către Guvernul Federației Ruse constituie circa 17.3 dolari SUA, inclusiv: suma principală – 14,6 mil. dolari SUA, dobânda – 95,9 mii dolari SUA și penalitatea – 2,7 mil. dolari SUA. Este de menționat că, MF calculează penalitatea conform art.7 din Acordul de împrumut încheiat între Guvernul RM și Guvernul Federației Ruse, care constituie rata Libor 6 luni plus 1 p.p. marja și înregistrează penalitatea respectivă în soldul datoriei. Totodată, luând în considerare că Federația Rusă este în continuare în lista țărilor sancționate internațional, RM este în imposibilitate de a achita datoria respectivă. În același timp, în cazul anulării sancțiunilor față de Guvernul Federației Ruse, datoria va fi achitată din resursele disponibile în contul fiduciar (escrow) special creat în acest scop la BNM.	Implementată	Excluderea din regim de monitorizare
3. Să asigure, intensificarea măsurilor rezultative de responsabilizare a beneficiarilor garantați și recreditați, în vederea recuperării la bugetul de stat a datoriilor, în special a datoriilor cu termenul de achitare expirat (reiterată) (subcapitolele 4.4. și 4.5.).	Ministerul Finanțelor	Pe parcursul perioadei de referință, întru recuperarea datoriilor cu termen de achitare expirat, au fost elaborate și prezentate SFS 3 scrisori, după cum urmează: - informația privind datoria cu termen de achitare expirat a debitorilor recreditați și garantați față de MF pentru împrumuturile externe recreditare și obținute sub garanția statului la situația din 30.06.25; - informația privind datoria cu termen de achitare expirat a debitorilor recreditați și garantați față de MF pentru împrumuturile externe recreditare și obținute sub garanția statului la situația din 30.09.25; - informația privind datoria cu termen de achitare expirat a debitorilor recreditați și garantați față de MF pentru împrumuturile externe recreditate și obținute sub garanția statului la situația din 31.12.25. Urmare a măsurilor întreprinse, prin intermediul SFS a fost încasată suma de 1 098,9 mii lei. Pe parcursul perioadei de referință au fost întocmite și prezentate către beneficiarii recreditați 86 cereri de plată, au fost înaintate 4 avertizări: Consiliul raional Hîncești, Consiliul raional Soroca, Î.M. „Direcția de producție Apă-Canal” din or. Ștefan Vodă, Î.S. „Calea Ferată din Moldova” privind rambursarea datoriilor cu termen de achitare expirat.	Parțial implementată	Excluderea din regim de monitorizare ca urmare a reiterării și reformulării recomandării în prezentul Raport de audit
4. Să radieze din Raportul de stat privind recreditarea de stat la	Ministerul Finanțelor	Pe parcursul perioadei de referință, au fost elaborate și remise 2 adresări către Agenția Servicii Publice privind emiterea deciziei de radiere a CAPC „Vorniceni-Agrovin” din Registrul de stat al	Implementată	Excluderea din regim de monitorizare

situația din 31.12.2024 datoriile beneficiarilor recreditați care au fost deja lichidați și radiați din Registrul persoanelor juridice (subcapitolul 4.5.).		persoanelor juridice. În temeiul deciziilor recepționate de la Agenția Servicii Publice și conform Ordinului MF nr. 57 din 10.06.25 cu privire la radierea unor datorii din Raportul de stat privind recreditarea de stat și Ordinului MF nr.111 din 28 octombrie 2025, au fost stinse și radiate datoriile CAPC „Vorniceni-Agrovin” pe împrumutul recreditat în sumă de 44 199,46 dolari SUA și respectiv, datoriile SRL „Vininvest” în sumă de 1 381 683,86 dolari SUA și 1 232 728,10 euro.		
5. Să analizeze oportunitatea revizuirii cadrului legal existent, în vederea completării acestuia cu prevederi clare referitoare la recreditarea mijloacelor provenite din granturi, precum și la modalitatea de contabilizare și raportare a acestora (subcapitolul 4.5.).	Ministerul Finanțelor	MF a efectuat analiza cadrului legal prin prisma Legii nr. 419/2006, precum și a mecanismelor de finanțare aplicate de IP OGPAE, în vederea evaluării necesității completării acestuia cu prevederi referitoare la recreditarea mijloacelor provenite din granturi și a comunicat următoarele: Granturile reflectate de OGPAE ca mijloace recreditate în Raportul privind recreditarea de stat reprezintă granturile acordate cu titlu de cofinanțare la împrumuturile acordate beneficiarilor prin instituțiile financiare participante, care au fost restituite OGPAE în fondul de revolving ca urmare a nerambursării împrumuturilor de către beneficiari, în conformitate cu condițiile prevăzute în Contractele de credit. Aceste mijloace financiare nu constituie noi granturi supuse recreditării, ci reprezintă mijloace financiare recuperate care constituie o sursă de acumulare la fondul de revolving (mijloace circulante acumulate), care include, de asemenea, dobânzile, comisioanele achitate de beneficiari. În conformitate cu art. 27, alin. (31) din Legea nr. 419/2006 mijloacele circulante destinate continuării recreditării sunt acumulate și păstrate pentru constituirea fondurilor de recreditare a împrumuturilor de stat și pentru asigurarea deservirii datoriei de stat externe. OGPAE își onorează integral obligațiile sale față de MF privind rambursarea împrumuturilor și plăților aferente. În aceste condiții, MF a constatat că mecanismul existent de evidență, utilizare și raportare a mijloacelor acumulate în fondul de revolving este reglementat corespunzător de cadrul normativ în vigoare și nu se impune completarea sau modificarea Legii nr. 419/2006 cu prevederi distincte referitoare la recreditarea mijloacelor provenite din granturi.	Implementată	Excluderea din regim de monitorizare
6. Să intensifice controalele interne aferente monitorizării beneficiarilor aflați în procese de lichidare, de insolabilitate, sau falii, în scopul evitării raportării eronate a datoriilor aferente (subcapitolul 4.5.).	Ministerul Finanțelor	Pe parcursul perioadei de referință, lunar se accesează site-ul ASP și se examinează Monitorul Oficial al RM în vederea identificării întreprinderilor aflate în insolabilitate/lichidate și/sau radiate din Registrul de Stat al persoanelor juridice. Astfel, au fost perfectate solicitări către Agenția Servicii Publice privind emiterea Deciziilor de radiere a întreprinderilor din Registrul de stat al persoanelor juridice ai agenților economici CAPC „Vorniceni-Agrovin” și SRL „Vininvest”, în privința căror au fost întreprinde măsurile corespunzătoare conform HG nr.1136/2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr.419-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat.	Parțial implementată	Excluderea din regim de monitorizare ca urmare a reiterării și reformulării recomandării în prezentul Raport de audit

***Notă:** Recomandările de audit se consideră implementate parțial, deoarece țin de un proces permanent și continuu, care nu depinde doar de MF, problematicile aferente persistând și în anul 2025. Reieșind din aceste considerente, conținutul acestora nu poate fi prea concret, de aceea recomandările respective vor fi reformulate în prezentul Raport de audit.